

DIRVA

THE FIELD

Nr. 3

Sausis-January 15, 1953
Cleveland, Ohio

Nauja valdžia

ATEINA VALDYTI GERAI PASIRUŠĘ. — LABAI REIKŠMINGAS GEN. BEDELL-SMITH PASKYRIMAS. — KOMISIJA ŠALTAM KARUI VESTI. — ĮSIDĖMETINAS TRUMANO ĮSPĖJIMAS.

Ateinantį antradienį Jungtinių Valstybių vairą ima į rankas nauja valdžia. Nors dėl to niekas labai staigiai nepasikeis, bet nebėra jokių abejonių, kad ateina ne tik kiti žmonės, bet ir kita dvasia, kitoks "priėjimas prie reikalo". Nauji vairininkai ateina visiškai susirikiavę didžiajam darbui, netgi, galima sakyti, atliek "generalines repeticijas" pirmiesiems savo veiksmams: naujoji valdžia jau ne kartą posėdžiavo New Yorke.

Paskutinėmis laukimo dienomis didžiausio dėmesio susilaukė ypač du paskelbti ar numatyti paskyrimai. Vienas iš jų — generolo Bedell-Smitho paskyrimas pirmuoju Valstybės Sekretoriaus pavaduotoju, kitaip sakant, užsienio reikalų viceministeriu. Generalas yra senas naujojo prezidento bendradarbis, buvęs jo štabo viršininkas Europos invazijos metu, vėliau trejus metus buvęs Jungtinių Valstybių ambasadorium Maskvoje ir dabar centrines žvalgybos įstaigos viršininku. Iš jo knygos, kurioje jis aprašė savo trejų metų viešėjimą Sovietijoje, matyti, kad tuos trejus metus jis ten neužsimerkęs prabuvo. Tokio asmens paskyrimas viceministeriu prie J. F. Dulles, be abejo, yra labai reikšmingas.

O gal dar reikšmingesnis dalykas yra kūrimas specialios komisijos, kurios uždavinys bus perorganizuoti "šaltojo karo strategiją". Yra "Amerikos Balsas", yra "Psichologinės Strategijos Valdyba", yra "Savitarinės Saugumo Pagalbos Administracija", yra "Krašto Saugumo Taryba" ir dar visa eilė valstybinių ar pusiau valstybinių įstaigų bei organizacijų, kurios kiekviena savų būdu stengiasi atstumi ti komunistinio imperializmo pavojų. Bet didžiausia nelaimė ir yra, kad jos tai daro "kiekviena savo būdu". Pasigendama suderinėje, pasi-gendama planingumo visų tų įstaigų darbe ir politikoje.

Naujasis prezidentas dar rinkiminėse kalbose yra ne kartą pabrėžęs, kad šitas reikalas turi būti pertvarkytas iš pagrindų. Ir štai, dabar jau sudaroma speciali tam reikalui komisija, kuri, greičiausiai, po kiek laiko virs "vyriausiuoju šaltojo karo štabu", nustatanti ne tik visų "šaltojo karo" šakų planinę derinimą, bet ir vieningą, tikslinę — ir tikslinę jų veiklos politiką. Šios komisijos pirmininku skiriamas William H. Jacksonas iš Princetono, N. J., dabar New Yorko bankininkas, bet karo metu buvęs generolo Bradley štabe žvalgybos skyriaus viršininko pavaduotojas, o vėliau — gen. Badell-Smitho pavaduotojas centrinėje žvalgybos įstaigoje. Šios komisijos uždavinys bus kiek galima greičiau peržiūrėti visą dabartinę šaltojo karo strategiją, "mašineriją", ir patiekti planą jau atitinkamai perorganizuoti.

Beveik kiekvienoje srityje naujoji valdžia yra pasiryžusi daryti žymių permainų darbo metoduose ir net linkmėje. Bet šis ypatingas susirūpinimas tiksliau sutvarkyti jėgas, nu-

kreiptas prieš "raudonąjį tvaną" teikia vilčių, kad viso pasaulio, tad ir lietuvių tautos likimo eigoje sausio 20 dieną prasideda naujas laikotarpis.

Neteisinga būtų užmiršti, kad šiam naujam laikotarpiui daug ką yra parengusi ir ligšiolinė valdžia. Nors pykstame dėl "tūpėjimų", nors piktinamės dėl komunistams bei stačiai Maskvai palankių asmenų pri-lindimo į atsakingas vietas, bet turime pripažinti, kad ir ligšiolinė valdžia yra daug padariusi "raudonajam tvanui" sustabdyti. Kaip vienas iš ryškiausių dalykų, be abejo, visų atmintyje liks Trumano "atsiaveikimo žodis" Stalinui, kad jis įspėjo aną, jog iš karo negalima tikėtis nieko kita, kaip tik "jūsų režimo ir jūsų krašto sunaikinimo". Čia pirmą kartą, nors kiek ir aplinkiniiais žodžiais, tačiau gana atvirai buvo pasakyta, kad ginklavimosi srityje Jungtinės Valstybės yra jau įjungusios į naują laikotarpį, kuriame Hirošima bei Ivošima sunaikinusios atominės bombos beatrodo "nykštukai".

Daug sunkių klausimų ligšiolinė valdžia perduoda naujai, bet ji drauge perduoda nemažą ir priemonių įvairių. Jeigu kraštas norėjo permainų, tai daugiausiai tik dėl to, kad tos priemonės būtų tikslingiau, tvarkingiau naudojamos. Atrodo, kad naujoji valdžia ateina kaip tik su tokiu pasiryzimu, kuriam įvykdyti turi sukaupusi daug tinkamų jėgų ir yra gana rimtai pasiruošusi.

TALKA VILTIES NAMAMS

Vilties Draugijos namų pirmojo progos mes gavome eilę sveikinimų ir padėdžių namų remontą ir Dirvos redakcijos bei spaustuves perkėlimą piniginių paremti. Už sveikinimus ir padėdžius širdingai dėkojame.

Eilė tautiečių, mūsų pastangas įvertindami, atsiuntė aukas arba įstojo į Vilties Draugiją. Pirmą šią savaitę auka buvo gauta iš J. Vederio, neseniai iš Los Angeles persikėlusio į Clevelandą. Jis paaukojo \$5.00. Toliau buvo gauta \$15.00 perlaida iš Petro Janulaitis, Chicagoje. Jis įstojo į Vilties Draugiją ir dar namams paaukojo \$5.00.

Iš Los Angeles, su maloniu laišku ir pasveikinimu, atsiliepė senas lietuvių veikėjas Vincen-tas Archis, atsiųsdamas taip pat \$5.00.

I redakciją atsilankė clevelandiečiams ir daugeliui kitų kolonij lietuviams žinomas veikėjas J. Miščikas. Jis įteikė \$20.00 auką Vilčiai ir pasakė, kad apie tai Dirvoje nereikia rašyti. Jis tą auką duoda linkėdamas Draugijai ir laikraščiai geriausios sekmės. Žinau, kad J. Miščiko prašymą neįšildžiau, bet tai darau tik norėdamas išskirti, kad clevelandiečiai Miščikai į kiekvieną gražų sumanymą ateina su didele talka. Juos sutiksi kiekvienam lietuviškam parengime, sutiksi ten, kur reikia ką nors gero lietuvių vardu padaryti.

Redakciją aplankė iš Toledo P. Jančiukas ir Vilties namams taip pat paliko penkinę. Redakciją aplankė ir senas clevelandietis, senas Dirvos bičiulis, nuolat perkąs Dirvoje laikraščius ir knygas, Pijus Kubilius, Jis, taip pat linkėjęs gerai

MIESTAS, ŽINOMAS IS FILMOS "PRIE SVETIMŲ PAKRANČIŲ". — KASDIEN APLANKE 8000 SVEČIŲ. — JAMBORĖJE MOSŲ VĖLIAVA. — LIETUVIUS ATSTOVAVO SYDNĖJAUS LIETUVIAI SKAUTAI. — LIETUVIŲ TAUTODAILĖ IR LIETUVIAI SKAUTAI DEMESIO CENTRE.

(Mūsų Australijos bendradarbis)

Prie svarbesnių šių metų pradžios įvykių Australijoje tenka priskirti ties Parramatta vykstančią Pacific skautų Jamboree. (Parramatta garsi vieta iš Sarah Leander filmo "Prie svetimų pakrančių". Ši vieta senųjų buvo parinkta pirmajam Ramiojo Vandenyno skautų sąskridžiui Sydneyje, greičiausiai dėl savo patogaus susisiekimo su pačiu miestu.

Vos keturiuos mylios nuo šios linė valdžia perduoda naujai, bet ji drauge perduoda nemažą ir priemonių įvairių. Jeigu kraštas norėjo permainų, tai daugiausiai tik dėl to, kad tos priemonės būtų tikslingiau, tvarkingiau naudojamos. Atrodo, kad naujoji valdžia ateina kaip tik su tokiu pasiryzimu, kuriam įvykdyti turi sukaupusi daug tinkamų jėgų ir yra gana rimtai pasiruošusi.

Jūsų bendradarbis maloniai buvo nustebintas, kai tarp įvairiausių vėliau, pastebėjo plevėsuo-jant mūsų trispalvę. Tai Sydneyjaus 15 skautų reprezentacinės grupės stovykla.

Lietuvių skautų stovykla susideda iš 4 palapinių. Į pačią stovyklą patenkama per medinius stiliuotus vartus, kurių viršuje iš šakų padarytas užrašas — Lithuania — mums sukelia daug jausmų. Centrinė stovyklos dalį sudaro ant žemės paaugstinimo iš plytelių išdėstyta Vytis su užrašais: Lietuva — enslaved — 1940, ir — home sweet home. — Dešinėje pusėje — Australijos herbas su užrašu — Advance Australia — Vienoje palapinių įruošta parodėlė — tautinės juostos, medžio raišiniai, knygos...

Aplamai, lietuvių skautų stovykla daro labai skoningą ir gera įspūdį, o lietuvių skautai labai atakuojami autografų medžiotojų... Bendrai, Jamboree lankytojų nuomone, lietuvių skautų stovykla yra viena gražiausių ir viena švariausių viso Jamboree. Be abejo, tai didžiausias Sydneyjaus skautų nuopelnas, jie daugiausia savo triūsų ir savo lėšomis taip gražiai atstovauja Lietuvai šioje pasaulinio masto skautų manifestacijoje.

Netoli nuo lietuvių skautų stovyklos, dar plevėsuoja estų trispalvė, tačiau nei latvių, nei kitų mūsų kaimyninių kraštų vėliavų nematyti.

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Šią savaitę į Vilties Draugiją įstojo keturi nauji nariai ir įnešė savo įnašus:

Janulaitis Petras, Chicago	\$10.00
J. M., Cleveland	20.00
A. Pr., Cleveland	50.00
XX, St. Louis	10.00

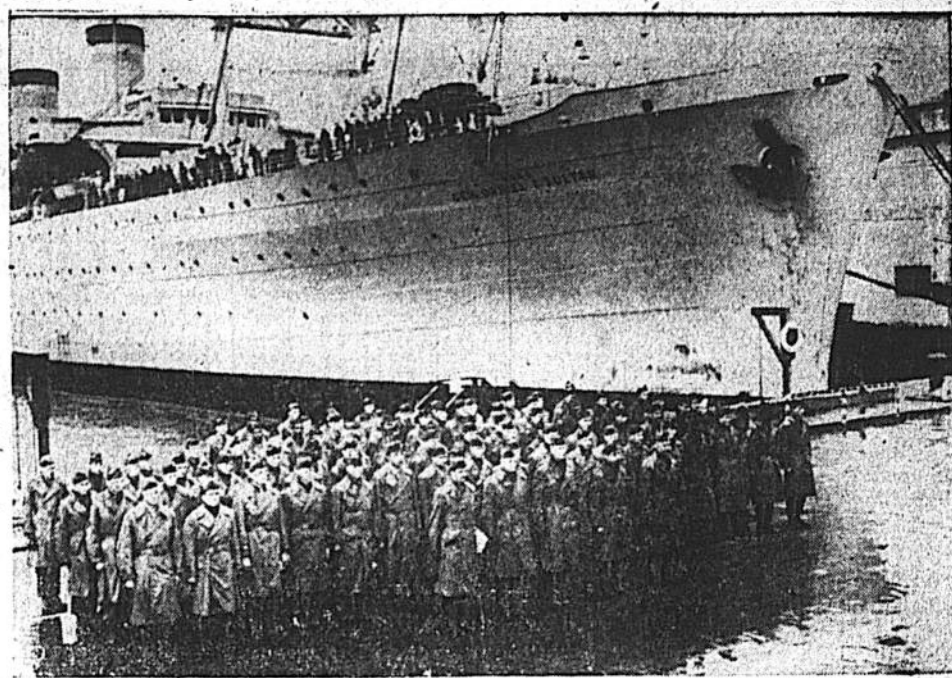
Vilties Draugijos narys St. Mačys iš Clevelando, Vilties Draugijos namo įsigijimo progą savo įnašą iš \$10.00 padidino į \$25.00.

Mes kviečiame visus bendramincius nedelsiant stoti į Vilties Draugiją ir savo įnašą padėti stiprinti tautinės spaudos darbą. Kviečiame ir į Draugiją jau įstojusius, kurie išgali, savo įnašą, kaip padarė St. Mačys, padidinti. Centas prie cento, doleris prie dolerio ir mes sudarysime naujam darbui reikalingas sąlygas.

A. SMETONOS MIRTIES SUKAKTIS

Sausio mėn. 9 d. suėjo devyni metai nuo pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos mirties.

Daugelyje vietų ta proga buvo atlaikytos gedulingos pamaldos ir surengti minėjimai. Clevelande gedulingos pamaldos įvyko Naujosios Parapijos baznyčioje.

Amerikos kariuomenės narsieji vyrai, išsirikiavę San Francisco uoste, atvykę iš Korėjos dalyvauti gen. Eisenhowerio įvesdinimo į prezidentus iškilnėse. Iš viso 96 kariai atstovauja kiekvieną JAV dalinį, kovojantį Korėjoje. Jie sudarys pagrindinę garbės sargybą.

Kokius numato 1953 metus

Pranašų būta visais laikais. Amerika čia irgi neatsilieka ir naujiesiems metams artėjant ir jiems prasidėjus JAV spauda daug paskelbė vadinamųjų numatymų. Žinoma, pvz., ūkio gyvenime, kai kuriais ūkiniais dėsniais ir faktais remiantis yra galima bent apytikrai nuspėti ateities įvykius, tačiau tai sunkiau pavyksta su politinio gyvenimo reikšniais. Pvz. prieš Eisenhoweriui sudarant kabinetą daug kas buvo spėjios jo sudėtį ir visiška apsiriko, išskyrus tik valst. sekretoriaus Dulles paskyrimą.

Šiuo metu daugelis, net ir visai rimti laikraščiai deda 1953 m. "pranašavimus" ir kai kurie, kaip labai mėgiamas kšieninis "Quick", giriasi, kad iš pernai paskelbtų 95 numatymų, 74 pasirodė vėliau esą teisingi. Štai ką šiais metais pranašauja toji amerikiečių spauda:

Pasaulinėje politikoje — Korėjos karas tebevyks, tačiau JT pajėgos palaipsniui perims iniciatyvą į savo rankas. Raud. Kinija būsimai labiau spaudžiama, bet norint užbaigti Korėjos karą JAV pagaliau pradės rengtis R. Kinijai priimti į J. Tautas. Karo 1953 m. laukti netenka. Eisenhoweris atmesias Churchillio pasiūlymą trijų susitikimų su Stalinu ir pasiūlysiąs susitikti užsienio reikalų vadovams. Kad JAV prezidentas susitiktų su Stalinu — reikalas negalimas bent visai eilei mėnesių. Europa ir toliau vargins ekonominiai sunkumai ir čia smarkiai dirbs komunistų propaganda, visur pirštu nurodydama į JAV. Ties paties komunistai atkakliau kovos prieš Europos apginklavimą, kurstys riaušes Afrikoje ir kitur. Prancūzijoje laukina franko nuvertinimo (ligi 400 fr. už dol.). S. Rusijoje MVD šefas Berija užims Stalino įpėdinio vietą. Malenkovą nustumdama į antrą vietą.

JAV politikoje — tos spaudos spėjiojimu mažiausiai dar metus vyks gera konjunktūra. Ginklų gamyba taisy metais labai žymiai pakils ir pakils krašto karinis pajėgumas. Tačiau Eisenhoweris, norėdamas apkarpyti biudžetą ir sumažinti mokesčius, turės tą gynybos programą pertvarkyti. Iš viso 1953 m. laukina JAV svorio, kaip tautų vadovo, padidėjimo ir tikimasi, kad jos nustos savo menkumo jausmo. Colorado valst. smarkiai vyks uranijaus įieškojimas.

Ūkio gyvenime — biznierius laukia, nebogi laikai. Kainos, esant didelei civilinei gamybai, pasiliks pastovios. Algų pakėlimo nelauktina, jis gali vykti lėtai. Nedarbas 1953 m. ir to-

liau pasiliks rekordiniai žemam lygyje. Doleris ir toliau pasiliks tvirta valiuta.

Kitose srityse — Religija — bažnyčių narių skaičius augs ir toliau. Knygų srityje daugiau pasisekimo turės ne romanai (non-fiction), o iš romanų pirmoje eilėje iškilis romanai su atvaizduotu 2 pas. karu. J. Steinbeck gausias Pulitzerio premiją už savo "East of Eden". Medicinoje paplis jau atrasti nauji vaistai vaikų paralyžo (polio), širdies ligų (kraujo spaudimas), srityje, su receptais bus gaunamos rinkoje tabletės gydymo kontrolei. Mokslė - rinkoj laukina nešiojamųjų TV aparatų. Nenugalėtas Everesto kalnas

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO SUKAKTIS

Sausio 15 d. suėjo 30 metų nuo Klaipėdos atvadavimo ir prisijungimo prie Lietuvos valstybės.

Ta proga (žiūr. 4 psl.) mes pradedame mūsų Kanados bendradarbio Dr. M. Anyso ilgesnį rašinį, kuriame iškeliama ne tik Maž. Lietuvos įsijungimo į VLIKą klausimas, bet iškeliama ir kiti to krašto gyvybiniai reikalai.

Visa Mažoji Lietuva yra ne daloma Lietuvos valstybės dalis. Bet į visą Maž. Lietuvą, kaip anksčiau, taip ir dabar, savo rankas tiesia vokiškasis kaimynas. Lietuviams reikia viską padaryti, kad ta mūsų žemė tik Lietuvai priklausytų.

ST. GIRDVAINIS PAS POPIEŽIŲ

Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII priėmė iškilmingoje audiencijoje Lietuvos Nepaprastąjį Pasiuntinį ir Įgaliotąjį Ministrą prie Šventojo Sosto S. Girdvainį, kuris pareiškė Šventajam Tėvui Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų linkėjimus Lietuvos ir savo vardu.

Dėkodamas už linkėjimus, Popiežius suteikė Apaštališką palaiminimą Lietuvai ir jos Ministrui prie Šv. Sosto.

Audiencijos metu Jo Šventenybei buvo pristatytas Pasiuntinybės Sekretorius Stasys Lozoraitis junioras.

VISAM PASAULY

Antradienį grupės rusų gydytojų buvo pranešta, kad nuo širdies ligos mirė vienas SSSR pabaisa — Ždanovas, buvęs Politbiuro narys ir kandidatas į Stalino įpėdinius.

Dr. Hjalmar Schacht, Hitlerio Vokietijos finansinis kombinatorius, pagaliau gavo leidimą Dueseldorfe atidaryti privatinį banką. Jo talkininkas Wademar Ludwig, buvęs Reichs Banko direktorius.

Kongresui įteiktas biudžetas, kuriam numatyta 78 bilionai ir 600 milijonai išlaidų. Pajamų numatyta 10 bilijonų mažiau. Manoma, kad respublikai sudarys naują biudžetą.

Italijos ministeris pirmininkas De Gasperi išvyko vizituoti Graikijos vyriausybę.

Korėjoje karo veiksmams reikiški tik nedideli patulinių susidurimai. Aviacija visą laiką griaua prieš kelius ir transportą frontui.

Prancūzijoje sudaryta aštuonioliktoji po karo vyriausybė. Ją sudarė Rene Mayer, gavęs 389 balsus, Prieš balsavo 205 atstovai. Komentuojama, kad ši vyriausybė galinti į akligatvę įvesti susitarimus Europos armijai sukurti ir paaštrinti santykius su Vokietija. Užsienio reikalams vadovauti atėjo G. Bidault. Vokietija apgailestauja buvusio užsienio reikalų ministerio Schumano.

Jugoslavijos diktatorius Tito buvo pasikvietęs septynių katalikų vyskupijų administratorius aptarti pagrindus valstybės ir bažnyčios santykiams.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copie — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

KAS ir KUR

• Visi Amerikoje gyvena sve-timšaliai, kurie dar neturi Ame-rikos pilietybės, šį mėnesį pri-valo užpildyti atitinkamas kor-teles, gaunamas pašto įstaigose. Nė vienas lietuvis neturi šio įsakymo užmirti ir registraciją laiku atlikti.

• "Tautinis lietuvių menas" da-bar pasižymi tokiais kūriniiais: Bačinskienė išaudė tautinę juos-tą su sūkiu "Po Lenino vėliava, su Stalino, pirmyn į komu-nizmą!"; Juozavičius sukūrė medžio bareljefą su Lenino ir Stalino paveikslais; Vilkijos kolūkiečiai Zubaitis, kuris pirma pjaustęs tik "mūkeles", dabar išraižė iš medžio Lenino statulą ir Stalino biustą...

• Gruodžio 13 Kauno radijas tvirtino, kad Lietuvoje dabar jau yra 19 augstųjų mokyklų, iš kurių 5 esančios Kaune — su 5,500 studentų. Žemės ūkio mokslus dabar studijuoja 1,500 studentų. Sporto Istitute esą 500 studentų.

• Romas Pocius vadovauja Vilniaus radijo, rytinės mankštos valandėlei.

• N. Dukstulskaitė, ilgą laiką buvusi Kauno radiofono akom-paniatorė-pianistė, dabar akom-ponuoja solistams Vilniaus ra-dijo programose.

• Akloji dainininkė Beatrice Grincevičiūtė kartais dainuoja radijo koncertuose Kaune ir Vilniuje.

• VLIK Lietuvybės Išlaikymo Tarnyba numachiui išleisti "Sei-mos Vadovą". Seimos Vadove būsią išleista lietuviškos išlaiky-mo aktualieji klausimai.

• Dr. Oskar Axter, gyvenęs Pforzheime, Vokietijoje, vedęs lietuvių, pasižadėjo nemoka-mai gydyti, apylinkėi gyvenan-čius nepasiturinčius lietuvius.

• Vasario 22 d. visoje Lietuvoje bus dar kartą vaidinama komunistinė komedija — sričių, rajonų, miestų, apylinkių, kaimų ir gyvenviečių deputatų tarybų rinkimai. "Rinks" komunistų partijos paskirtus kandidatus.

• Vilniaus radijas garsina, esą šimtai lietuvių savanoriškai ra-sosi miškų darbus į Pietų Ka-relijos, Leningrado ir Archan-gelsko miškus. Ką reikią žodis savanoriškai, komunistų režimo ragavę, labai gerai nusimano.

• Ypatingai dažnai ir su pasi-didžiavimu minimas Kauno tur-binų fabrikas "Pergalė" yra bu-

vęs Tilmanso fabrikas. Tvirti-nama, kad karo metu jis buvęs visai sunaikintas ir dabar jo vietoj esąs visai naujas fabri-kas.

• Vilniaus Pedagoginio Institu-to studentė Aldona Karužaitė per radiją papasakojo, kad in-stitute 750 studentų priklauso komjaunimui (tai tik apie pusę studentų).

• Klaipėdos rajone iki šiol į Komjaunimą esą priimta apie 1000 narių.

• Nauji vardai Lietuvos operoje: Vladas Tamošiūnas (teno-ras), Vytautas Blažys.

• Kaune veikia šie kino teat-rai: "Laisvė", "Romuva", "Dai-na", "Kanklės", "Baltija", "Ly-ra".

• Pereitų metų gruodžio mėn. 29-31 d. Adelaidėje vykęs Aus-tralijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos narių suvažiavimas, perrinko tą pačią valdybą. Pir-mininku greičiausia vėl liks P. Vaičiaitis. Bendruomenės būvei-nė ir kitais metais liks Sydne-jaus mieste.

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

Jau išėjo iš spaudos. Gau-nama leidykloje ir pas spau-dos platintojus
Kaina \$2.25

STIPRUS ZOBARSKAS

AUSRELĖ

ELEMENTORIUS

DAMRIA
Post Office Box 1291
Stamford, Conn.

GERIAUSIA DOVANA

Artėja Kalėdos ir Nauji Metai. Geriausia dovana yra lietuviška knyga. TREMTIES leidyklos išleistos kny-gos, gaunamos DIRVOJE ir kitose atstovybėse:

Igno Šeinius "Kuprelis", kaina 2 dol.,
Vytauto Alanto romanas "Pragaro Pošvaistės", 430 pusl., kaina 3,5 dol.

R. Spalio novelės "Didžiosios Atgailos", kaina 3,5 dol.
Jurgio Savickio romanas "Šventoji Lietuva", kaina 3 dol.

R. Spalio nepaprastos intrigos jaunimui ir senimui apysaka "Gatvės Berniuko Nuotykių", 508 psl., kaina 5 dol.
Visos TREMTIES leidyklos išleistos knygos įrištos drobėje. Tai gražūs bibliotekos papuošimas ir geriausias pasirinkimas dovanoms.

AR ŽINAI?

9-sis JAV prezidentas W. H. Harrisonas tuoj pat po rinkimų (1841 m.) nutarė Baltiesiems Rūmams nupirkti karvę, kad būtų savo pieno. Karvė buvo nupirktą ir dar prieš patį nau-jąjį prezidentą įkurdintą pre-zidentūros tvarte. Pačiam pre-zidentui tačiau nedaug to pieno teko gerti — per inauguracijos iškilmes gavęs plaučių uždeg-imą po mėnesio mirė.

Nusipirkę prekę už vieną do-lerį, jūs sumokate 31 centą už pačią prekę ir 69 centus taip vadinamų pardavimo išlaidų, į kurias įeina reklama, tarpinin-kų uždarbis ir pan.

Prancūzija kasmet pagamina nemažai vyno. Vynuogių išspau-dos iki šiol paprastai buvo su-deginamos. Dabar mokslininkai ištyrė, kad tos išspaudos turi 20-23% vertingos celiuliozės. Šiuo metu studijuojamas gali-mumas iš minėtų išspaudų ga-rinti popierių.

Šviesos stiprumas bei spalva turi didelės įtakos augalams. Melsvoj šviesoj augalai būna mažesni, bet tvirtesni. Raudona šviesa paspartina augalų žydė-jimą. Tokių išvadų priėję Olan-dijos gamtininkai žada auginti savo pagarsėjusias tulpes nau-jais būdais, nepaisydami metų laiko.

Nuo 1882 metų JAV nulin-čuota 4726 asmenys, jų tarpe 3431 negras. Šitame laikotarpy (nuo 1882 m.) 1952 metai yra vieninteliai, kuriuose linčo (mi-nios) teismo aukų nebuvo.

Tūlame S. Karolinos mieste ly vienas negras buvo nubaustas 5 m. kalėjimui už mokinės nu-žudymą. Švelniu teismo spren-dimu pasipiktinusi minia jau rengėsi šturmuoti kalėjimą ir negrą nulinčiuoti, kai patys nu-žudytosios tėvai nusikaltėlių už-sistoję. Taip 1952-ji metai liko "švarūs".

Paprotys siuntinėti kalėdinius atvirukus pasklidęs iš Bavari-jos. Tai prasidėjo 1870 metais. Praėjusių Kalėdų metu, ma-noma, per krašto paštus per-plaukė pusantro milijardo kalė-dinių ir Naujųjų Metų sveikini-mų.

Praėjusį vidurvasarį 200 lei-kyklų pradėjo 1953-ųjų Kalėdų sveikinamųjų atvirukų gamybą. Iki gegužės mėn. pabaigos agen-tai baigs apkelti kraštą su naujos gamybos pavyzdžiais, ir nuo tada naujieji atvirukai ims keliauti į parduotuvių sandėlius.

Zaislų fabrikantai praėjusių Kalėdų sezono metu tikėjosi parduoti krašte zaislų už 400 milijonų dolerių.

Madingiausi šunys šiuo metu JAV yra melsvai, zaisvai ar rausvai dažyti pudeliai. Už šį madingą "zaisliuką" turtingos ponitės moka iki trijų tūkstan-čių dolerių...

Beje, miesto šunys gyvena

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo pro-ga DIRVOS spausdinimo prie-monėms pagerinti aukojų šie skaitytiniai:

Nemickas R., E. Chicago \$1.00
Narbutas B., Los Angeles 1.00
Dziakonas A., Rochester 1.00
Krivičkas Jonas, Rochester 1.00
Kaupas Pov., Chicago 1.00
Radzys Simas, Chicago 1.00
Šalpuskas Pranas, New York 1.00
Zilinskas A., Hoosick Falls 1.00
Xy, Waterbury 2.00
Mickienė Stasė, Chicago 1.00
J. B., Cleveland 1.00
Jocius P., Cleveland 1.00
Janciuskas P., Toledo 1.00
Juodvalkis A., E. Chicago 1.00

trejais metais ilgiau už savo keturkojus kaimo draugus.

Viena vidutinė 4 asmenų amerikiečių šeima per metus su-valgo dvi ir pusę tonos maisto produktų.

Karinės krašto įstaigos tau-pumo sumetimais iš pirktinų maisto produktų sąrašo išbrau-kė 42% visų pavadinimų. Dabar kariuomenei maitinti perkamų produktų sąrašas tėra 1131 pro-duktų vardai...

Vokiečių-sovietų draugystės mėnesio proga, rytinės Vokietijos paštai štampuoja laiškus to-kiu specialiu spaudu: "Mokyki-tės iš Sovietų tautos, mokyki-tės iš didžiojo Stalino, kaip kū-riamos socializmas".

Vakarinio Berlyno paštas žė-miau minėto antspaudu raudo-nais dažais pridėda savo "ko-mentara" — "...ir kas iš to išejo" — ir pristato laišką ad-resatui ar, pagal reikalą, siun-čia į vakarinę Vokietiją. Vr.

TRIJŲ KARALIŲ APEIGOS

Trijų Karalių šventė Rytų apeigų katalikų ir pravoslavų Bažnyčiose surišta su ypatinga ceremonija. Ta šventė primena Kristaus krikštą, kuris Išgany-tojui buvo suteiktas šv. Jono Krikštytojo.

Graikai katalikai atlieka tą apeigą bažnyčiose, bet pravosla-vai išneša ją už bažnyčios durų.

Man teko kartą būti liudinin-ku tokios pravoslavų šventės Petrapilyje, kai tas miestas bu-vo carų sostinė. Kiek svarbos buvo tai šventei priskiriama, ga-lima spręsti iš to, kad joje da-lyvavo visa Petrapiilio kariuo-menė ir atvykdavo ten kitos ka-riuomenės dalys, kurios buvo visoje apylinkėje, net 20-30 klm. atstumu. Trijų Karalių išvaka-rėse Nevos upėje, prie kurios gulį ta buvusi carų sostinė, buvo iškertama eketė arti Žieminių caro rūmų. Anksti rytą kariuo-menė apsupdavo Žieminius rū-mus ir visas gatves apylinkėje. Kai augštoji dvasiškija ir mi-nisteriai jau buvo prie eketės, išeidavo caras su šeima ir caro artimieji giminės, kad sustoję prie eketės, dalyvautų iškilmė-jė, vadinamoje "Kreščenije ar-ba Jorden". Giedant atitinkama-ją giesmę, buvo įmerkiamas į eketę kryžius, kuris, kartojant tą giesmę triskart, buvo leidžia-mas gilyn. Artillerija, kuri sto-jėjo antrojoje Nevos pusėje, šaudydavo per visą ceremonijos laiką, žinoma, be šovinių. Bet vienas metais, rodosi, 1906, iš vienos patrankos buvo paleistas ir šoviny, kuris, pralekdamas carui pro šalį, perkirto jo ran-kose turimos žaliavos kotą ir pataikė į Žieminių rūmų kertę išgraudamas ją. Netenka abe-joti, kad tat sukėlė didžiaus sumišimą visuomenėje. Visa sostinės ir apylinkės policija buvo pastatyta ant kojų, kad susektų, iš kurios patrankos vamzdžio išskrido tas piktas šo-viny. Bet visas darbas išėjo niekais, o privačiai buvo snabž-dama, kad tat esąs monarchiz-mo galo simbolis.

Ta proga galiu pažymėti, kad, atlikus krikštą, atsiradavo to-kių, kurie, nepaisant didelių tuomet šalčių, šokdavo į eketę palaimos įgauti.

Dr. J. Januškevičius

DIRVĄ

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

ŠVENTINIAI LINKĖJIMAI

Lietuvos Diplomatinės Sefo Ministerio Lozoraicho kalba, pasakyta Naujųjų Metų proga

Naujųjų Metų išvakarėse žmones kreipia savo mintis į kraujo bei ašarų jūrą — užlie-sianti visą pasaulį. Tai melas. Jeigu būtų taip, kaip tvirtina bolševikai, tai jie leistų jums susisiekti su Vakarais, skaityti užsienio laikraščius, klausyti užsienio radio lietuvių kalba. Kodėl sovietai to neleidžia ir stengiasi Jūs izoliuoti nuo kitų civilizuočių tautų? Todėl, kad jų propaganda melaginga ir jie bi-jo teisybės.

O teisybė yra ta, kad nėra užmirsta nei lietuvių tautos kančios sovietų priespaudoj, nei Jūsų laisvės troškimas, nei Jū-sų pasiryžimas šitą troškimą įvykdyti, kai tam susidarys tinkamos tarptautinės sąlygos.

Nėra užmirsta ir yra pripažis-tama mūsų tautos teisė į ne-priklausomybę, kurią Sovietų Sąjunga sulaužė užpuldama Lie-tuvą ir tebelaužo laikydama ją okupacijoje. Kad toks yra Va-karų, o ypač Jungtinių Ameri-kos Valstybių nusistatymas, pa-daro ir ta aplinkybė, kad aš, kaip Lietuvos Diplomatinės Se-fos galiu kalbėti į Jus, "Ameri-kos Balso" radio bangomis.

Kita teisybė, kurios bolševi-kai bijo ir kurią bargždžiai stengiasi nuslėpti, yra ta, kad demokratinis pasaulis, nuo ku-rio pažangos Sovietų Sąjunga buvo visados labai atsilikusi, dabar dar sparčiau, negu prieš karą, žengia pirmyn visose gy-venimo srityse, ypač gi sociali-nio teisingumo ir visuotinio gerbuvio atžvilgiu. Vis gilyn eina žmoniškumo atmosfera, kurioje Vakarai vykdo savo so-cialines reformas. Vis stiprėja tiek socialinis solidarumas — bėdnesiems visuomenės na-riams, tiek tarptautinis solida-rumas — toms tautom, kurios yra Sovietų Sąjungos grąšomos, kaip Korėja, ar engiamos, kaip Lietuva. Šituo keliu pamažu, bet ryžtingai eina žmonija į ge-resnę ateitį, tačiau ji vis aiškiau pradedama matyti, kad tą kelią kėsinais jai pastoti tamsi des-truktyvi jėga — Sovietų Są-junga.

Savo nežmoniškoms policijos priemonėms, sovietai trūkdo Jums susisiekti su civilizuočiuo-ju pasauliu, jų kvaila propagan-da siekia įtikinti Jus, ne tik, kad Lietuva esanti maža visų užmirsta salelė bolševikiškoj jū-

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS RĖMĖJAI BROOKLYNE

Vis daugiau ir daugiau rėmė-jų atsiranda pirmus metus ve-ikiančiai ir labai gražią pradžią padariusiai lietuviškai mokyk-lai išlaikyti Brooklyne. Rėmėjų sudėtos aukos įgalina atleisti nuo mokesčio už mokslą ir mo-kyti šešis našlaičius ar į vargą patekusių tėvų vaikus. Buvusio Priešadventinio linksnavakario, aukų lapais ir šlaip įvairiomis progomis mokyklai aukoję:

J. Klevečka \$30.00, Tremtinių Dr. Valdyba \$20.00.

Po \$10.00 — J. Ginkus, J. Milukas ir Dr. J. Sniečka.

Po \$5.00 — Dr. B. Paprockie-nė, St. Jankauskienė.

Lietuvos Laisvės Komitetas \$4.00, Micius \$3.00.

Po \$2.00 — K. Bielinis, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas, M. Tolišius, V. Sidzikauskas, V. Galinienė, A. Šetikas, J. T. Ja-cyna, A. Svalbonienė, B. Sval-bonas, L. Šušys, Kun. J. Pakal-niškis, Kun. A. Račkauskas, D. Kunskaite, St. Sandanavičius ir šeši asmenys, kurių pavardės ne-išskaitomos.

Visiems aukojusiems Lietuvių Tėvų Komitetas tariu nuoširdų lietuvišką ačiū ir prašo ateity parėmti dar vis sunkią mūsų mokyklos finansinę padėtį bet kokia auka, nes, kiekvienas cen-tas bus mielai priimtas ir su-naudotas kilniems mūsų mažų-jų švietimo reikams. Aukus prašoma siųsti Lietuvių Tėvų Komiteto Išdiniukui Jonui Strazdui, 111 Ainslie St., Brook-lyn 11, N. Y.

Lietuvių Tėvų Komitetas

roj, bet taip pat, kad toji jūra — kraujo bei ašarų jūra — užlie-sianti visą pasaulį. Tai melas. Jeigu būtų taip, kaip tvirtina bolševikai, tai jie leistų jums susisiekti su Vakarais, skaityti užsienio laikraščius, klausyti užsienio radio lietuvių kalba. Kodėl sovietai to neleidžia ir stengiasi Jūs izoliuoti nuo kitų civilizuočių tautų? Todėl, kad jų propaganda melaginga ir jie bi-jo teisybės.

O teisybė yra ta, kad nėra užmirsta nei lietuvių tautos kančios sovietų priespaudoj, nei Jūsų laisvės troškimas, nei Jū-sų pasiryžimas šitą troškimą įvykdyti, kai tam susidarys tinkamos tarptautinės sąlygos.

Nėra užmirsta ir yra pripažis-tama mūsų tautos teisė į ne-priklausomybę, kurią Sovietų Sąjunga sulaužė užpuldama Lie-tuvą ir tebelaužo laikydama ją okupacijoje. Kad toks yra Va-karų, o ypač Jungtinių Ameri-kos Valstybių nusistatymas, pa-daro ir ta aplinkybė, kad aš, kaip Lietuvos Diplomatinės Se-fos galiu kalbėti į Jus, "Ameri-kos Balso" radio bangomis.

Kita teisybė, kurios bolševi-kai bijo ir kurią bargždžiai stengiasi nuslėpti, yra ta, kad demokratinis pasaulis, nuo ku-rio pažangos Sovietų Sąjunga buvo visados labai atsilikusi, dabar dar sparčiau, negu prieš karą, žengia pirmyn visose gy-venimo srityse, ypač gi sociali-nio teisingumo ir visuotinio gerbuvio atžvilgiu. Vis gilyn eina žmoniškumo atmosfera, kurioje Vakarai vykdo savo so-cialines reformas. Vis stiprėja tiek socialinis solidarumas — bėdnesiems visuomenės na-riams, tiek tarptautinis solida-rumas — toms tautom, kurios yra Sovietų Sąjungos grąšomos, kaip Korėja, ar engiamos, kaip Lietuva. Šituo keliu pamažu, bet ryžtingai eina žmonija į ge-resnę ateitį, tačiau ji vis aiškiau pradedama matyti, kad tą kelią kėsinais jai pastoti tamsi des-truktyvi jėga — Sovietų Są-junga.

Savo nežmoniškoms policijos priemonėms, sovietai trūkdo Jums susisiekti su civilizuočiuo-ju pasauliu, jų kvaila propagan-da siekia įtikinti Jus, ne tik, kad Lietuva esanti maža visų užmirsta salelė bolševikiškoj jū-

Savo nežmoniškoms policijos priemonėms, sovietai trūkdo Jums susisiekti su civilizuočiuo-ju pasauliu, jų kvaila propagan-da siekia įtikinti Jus, ne tik, kad Lietuva esanti maža visų užmirsta salelė bolševikiškoj jū-

Savo nežmoniškoms policijos priemonėms, sovietai trūkdo Jums susisiekti su civilizuočiuo-ju pasauliu, jų kvaila propagan-da siekia įtikinti Jus, ne tik, kad Lietuva esanti maža visų užmirsta salelė bolševikiškoj jū-

LIETUVIŠKOS MOKYKLOS RĖMĖJAI BROOKLYNE

Vis daugiau ir daugiau rėmė-jų atsiranda pirmus metus ve-ikiančiai ir labai gražią pradžią padariusiai lietuviškai mokyk-lai išlaikyti Brooklyne. Rėmėjų sudėtos aukos įgalina atleisti nuo mokesčio už mokslą ir mo-kyti šešis našlaičius ar į vargą patekusių tėvų vaikus. Buvusio Priešadventinio linksnavakario, aukų lapais ir šlaip įvairiomis progomis mokyklai aukoję:

J. Klevečka \$30.00, Tremtinių Dr. Valdyba \$20.00.

Po \$10.00 — J. Ginkus, J. Milukas ir Dr. J. Sniečka.

Po \$5.00 — Dr. B. Paprockie-nė, St. Jankauskienė.

Lietuvos Laisvės Komitetas \$4.00, Micius \$3.00.

Po \$2.00 — K. Bielinis, P. Vainauskas, V. Vaitiekūnas, M. Tolišius, V. Sidzikauskas, V. Galinienė, A. Šetikas, J. T. Ja-cyna, A. Svalbonienė, B. Sval-bonas, L. Šušys, Kun. J. Pakal-niškis, Kun. A. Račkauskas, D. Kunskaite, St. Sandanavičius ir šeši asmenys, kurių pavardės ne-išskaitomos.

Visiems aukojusiems Lietuvių Tėvų Komitetas tariu nuoširdų lietuvišką ačiū ir prašo ateity parėmti dar vis sunkią mūsų mokyklos finansinę padėtį bet kokia auka, nes, kiekvienas cen-tas bus mielai priimtas ir su-naudotas kilniems mūsų mažų-jų švietimo reikams. Aukus prašoma siųsti Lietuvių Tėvų Komiteto Išdiniukui Jonui Strazdui, 111 Ainslie St., Brook-lyn 11, N. Y.

Lietuvių Tėvų Komitetas

Šis — Kalėdų švenčių — lai-ko tarpas visados, nuo Kristaus gimimo dienos buvo apsuptas dvasinės taikos atmosferos. Bet būtų bergždžia, būtų nenuosek-lu, jeigu aš šiandien imčiau Jums kalbėti apie kitą, tarptau-tinę taiką. Jos nėra ir neprivi-lo būti, kol milijonai geros va-lios žmonių kenčia sovietų prie-spaudoj, kalėjimuose, Sibire, o ištisos valstybės yra sovietų teriojamos. Tos taikos nėra ir negali būti, ligi Sovietų Sąjun-ga siekia savo agresijomis ir komunistų akcija įsiviešpatauti visame pasaulyje. Bet šitam pavojui atremti Vakarai imasi priemonių. Amerika jau yra pasiekusi milžiniškų rezultatų ginklavimosi srityje. Pavojui galutinai pašalinti turės būti sunaikintas pats židiny, iš ku-rio ateina žmonėms tikrai ne-laimės ir vergija. Taigi įvykių plėtojimas tegali sustiprinti mūsų tikėjimą, kad laisvės va-landa Lietuvai ateis.

Tos valandos sulaukti kuo greičiausiai ir ligi jos sekmin-gai saugoti tautos sielą nuo barbariškos propagandos nuodų, o tautos kūną — nuo bereika-lingų aukų ir žiaidų, aš linkiu Jums, Brangūs Tautiečiai, ir nuoširdžiai sveikinu Jūs, Lie-tuvos Diplomatinės Tarnybos vardu.

Seniausias ir gražiausias ilius truo-tas lietuviškos minties žur nalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siunčiamas dovanai.

6755 So. Western Av.

Chicago 36, Ill.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratorais ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Zukauskas Kazys
287½ E. Main St.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thornham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M, G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Brazilijoje
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klastauskas,

Naujo prezidento belaukiant

Nors 83-čio kongreso darbai prasideda su naujo prezidento atėjimu sausio 20 d., bet respublikonai, 20 metų laukę valdžios, jau kongreso atidaryme sausio 3 d. pradėjo reikalus tvarkyti, nes turi daugumą ir senate ir atstovų rūmuose.

Eisenhower valdys kritiškais laikais

Eisenhower užima prezidento pareigas kritiškaisiais laikais. Žinovai sako, kad nei Abraomas Lincolnas, kuriam tapus prezidentu kilo pilietinis karas 1861 m., nesusidūrė su taip staigiais šaukiančiais darbais ir atsakomybėmis, kokias pasitinka Eisenhowerį. Jeigu Eisenhower suklups, visos laisvos žmonijos viltys žlugus.

Viduje, kabinetą sudarius iš žymių pramonės žmonių, padėtis bus tvarkoje, tačiau kaip tarptautiniai reikalai? Atsiskubinimas Britanijos premjero Churchill'o pas Eisenhowerį dar jam prezidentauti nepradėjus, turi savo reikšmę. Šis Churchill'o atsilankymas Amerikoje jau nepopuliarus.

Churchill, be kitų savo tikslų, atvyko įkalbėti Ameriką, kad Korėjos karas, kaip dabar kad eina, tegul eina, nes esą sunkiau būtų kintus vaikytis po visą milžinišką Kiniją... Churchill'o planas sutampa su Trumano — Achesono iki šiol vykdyta Korėjos politika.

Eisenhower'o draugingumu remdamasis, Churchill tiki pakreipti dalykus savaip, dar kartą čia atvykęs, kai Eisenhower jau bus prezidento pareigose.

Inauguracijos ceremonijos

Ceremonijų rengėjai labai interesusojasi ar prezidentas Eisenhower nešios augštą skrybėlę (cilinderį), kaip daugelis prezidentų darė, nors buvo ir keistų išimčių. Ike, privedęs visokių kepurų, daugiausia karinių, sako, kratosi bandyti dar vieną, kuri tokiose ceremonijose būtina.

Inauguravimo ceremonijos vyks tokia tvarka: Atvirame ore, priešakyje valstybės kapitoliaus, įrengtoje platformoje įvyks prezidento įvesdinimo ceremonijos, priesaika, kalbos. Iš ten prezidentas, senojo prezidento lydimas tame pačiame automobilyje, vyks į Baltuosius Praeityje įvykę nuotyčiai

K. S. KARIPIUS

Namus, prezidentų rezidenciją

Praeityje prezidentų pasikeitimo dienomis buvo visokių nuotykių. 1801 metais prezidentas John Adams paskutinę dieną, nelaukęs ceremonijų nei pasveikinimo naujojo prezidento Thomaso Jeffersono, kurio jis nekenė, sėdęs vežimė ir išvažiavo į Bostoną.

Prezidentas Andrew Jackson 1829 metais atsisakė matyti senąjį prezidentą John Quincy Adams (ankstyvesnio prezidento Adams sūnų), pėsčias nuėjo į ceremonijų vietą ir paskui raitas išjojo savo keliais. Tik minia, jo draugai, jį pasigavo ir nusitėpė į Baltuosius Namus, kur dar senasis prezidentas sėdėjo.

1861 m. prezidentui Linkolnui važiuojant parade, su juo sėdėjęs senasis prezidentas Buchanan jautėsi labai neramiai, nes buvo gandy, kad gali būti pasikėsinių Linkolnui nužudyti, dėl jo pažadų išlaisvinti negrus. Liūdnas atsitikimas buvo su

prezidentu William H. Harrison 1841 metais. Jis, kaip dabar Eisenhower, atsisakė dėti ne tik cilinderį, bet kitą kokią skrybėlę, ir net nevilkėjo jokio palto inauguracijos metu. Be to, jie atsisakė važiuoti karietose, parade joje arkliu, vienplaukis. Jis susirgo ir už mėnesio laiko mirė plaučių uždegimu.

Eisenhower'o įvesdinimo ceremonijoms į Washingtoną suvažiuos šimtai tūkstančių smalsuolių. Kadangi viešbučiuose nėra pakankamai vietų, geležinkelio linijos aprūpina savo suvežtus svečius nakvyne savo vargonuose; geležinkelio stotis yra visai arti Valstybės Kapitoliaus. Kiti nakvos savo automobiliuose, kiti, iš arčiau, išvažinėję pačią dieną po prisaidinimo ir parado.

Arti ceremonijų aikštės įrengtos sėdynės parduosimos po \$12; po \$100 grupėms iš 8 asmenų; tūkstančiai pigesnių sėdynių parduota po \$3. Tie pinigai eina partijos komitetui padengti visų su inauguracija susidariusių kaštų.

Studentų žiniai

Studentai-es, norintieji gauti stipendijų 1953-54 mokslo metams iš N.C.F.E. Mid-European Center, turi kreiptis raštu į Mr. Maurice Downey, Mid-European Studies Center 4 West 57th Street New York 19, N. Y.

Prašymai stipendijoms gauti bus priimami ligi š. m. vasario 28 d. Prašytojai turi būti ne jaunesni kaip 18 metų ir ne senesni kaip 32 m., pakankamai moką anglų kalbą ir priimti studentais į bet kurią Amerikoje pripažintą Kolegiją ar Universitetą. Stipendininkai turi pasižadėti, baigę studijas, kaitik bus galima, grįžti į Lietuvą. Stipendijos skiriamos studentams šių mokslų sričių: agronomijos, odontologijos, inžinerijos, miškininkystės, medicinos, gamtos mokslų ir sveikatos. Magistro ir daktaro laipsnio studijoms, stipendijas gali gauti be to ir studijuojantieji ūkio teoriją, užsienio prekybą ir politinius mokslus.

Lietuvos Laisvės Komitetas

SUVAŽIAVIMAS

Suvažiavimas prasidės vasario 7 d., šeštadienį, 10 val. ryto.

Naujos knygos

Naujųjų metų pradžioj Gabijos leidykla skaitytojams patiekia visą eilę vertingų knygų. Už savaitės kitos išleidžiama garšaus XIX a. lietuvių poeto Adomo Mickevičiaus lietuvių ir prūsų žygių istorinė apysaka "Konradas Valenrodas". Šį kūrinį, kadangi jis buvo parašytas lenkų kalba, vertė poetas V. Mykolaitis-Putinas.

Tuo pačiu laiku išleidžiama ir 1952 m. literatūrinio Nobelio premija atžymėto prancūzų rašytojo Francois Mauriac romano "Gyvačių židzas", kurį lietuvių kalbon išvertė Jurgis Griška. Šis didysis romanų meistras mėgsta rausti žmogaus dvasios patamsesė, psichologiniai konfliktai jo romanuose paprastai linksta į kūno ir dvasios kovas, gi "Gyvačių židze" autorius iškelia aiškų užduotį: dvasios paslaptis.

Trečiuoju leidiniu Gabija išleidžia Juozo Grušo novelių rinkinį "Pabučiavimas". Juozas Grušas yra vienas žymiausių mūsų novelistų, išleidęs keletą knygų. Likęs tėvynėje, jis nesusizavėjo okupantų skelbiamomis "laisvėmis" rašytojams ir pasilikio nuolaliai, nepritapdamas prie jų.

Priešvėlykiniam sezonui Gabija patiekia Jurgio Jankaus pasaką-apysaką jaunimui "Po raganos kirviu" su dail. B. Vilku-taitytės iliustracijomis. Kitas gražus leidinys bus Vlado Andriukačio istorinė apysaka iš Vytauto Didžiojo laikų "Audra žemaičiuose". Šiai knygai viršelį piešė dail. A. Šepetys. Tuo pat laiku bus išleistas ir Guy de Maupassant romaną "Moters širdis", kurį lietuvių kalbon išvertė Stepa Zobarskas. Pava-sarį taip pat bus išleistas ketvirtasis "Gabijos" — literatūros žurnalo numeris.

Metus su viršum atsisakęs nuo žurnalistinio darbo Jeronimas Cicėnas jau paruošė ir atidavė "Terros" leidyklai išleisti savo, kaip vilniečio, didžiųjų duklę visuomenei — knygą "Vilnius tarp audrų". Tai nemažas veikalas, 500 pusl. dydžio, su žemėlapiais ir daugeliu nuotraukų iš Vilniaus miesto ir Vilniaus bei jo krašto lietuvių gyvenimo. Knygoje apimamas laikotarpis nuo 1919 m. ligi paskutiniosios sovietų okupacijos, plačiai dokumentuotai, gyvai, žinomuju cicėnisku stiliumi aprašomas Vilniaus, jo krašto lietuvių gyvenimas, kovos su lenkais mieste ir kaime, nuotakos valdant lenkams ir atsiradus naujiems okupantams.

Knygoje yra šie skyriai: Stai ir Vilnius ant kalvos, Čia mūsų žemė, Okupantams besikaitaliojant, Jei lenkas — puiku, jei ne — už snukio, Kur prapuolė tas kelelis, Kaip lietuvių "mirdavo", Gyvieji gyventi pasiryžę būkite, Mano kalba — mano galva, Per šviesybę į nepriklausomybę, Už savo kalbą bažnyčiose, O kaime žaliasai, Laikraštis — tai ugnis, Lietuvių švėturiai okupacijos naktį, Marsas na Kowno, Geso saulė dar netekėjus, Pirmoji karo diena, Kas toliau, pilkas žmogau?, Užena potvynis iš Rytų, Kai žengia broliai kareivėliai, Gyvenimas užverda užkunkuliuoja, Ir kalnai darbų priešais, Suka audra po audros, Iš Rytų selina mirtis.

Knygos kaina numatoma 5 dol. Ji žada išeiti vasario mėn. Sausio mėn. pradėdami verbuti knygos garbės prenumeratoriai, kurių sąrašas bus įdėtas knygos pabaigoje. Clevelande ir kt. miestuose šio darbo imasi Vilniaus Kr. Lietuvių S-ga.

NAUJIENA VAIKU LITERATŪROJE

Tik ką iš spaudos išėjo knyga mažiesiems vaikų rašytojo Vytes Nemunėlio ir foto menininko Vytauto Augustino "Po Tėvynės dangum".

Vytautas Augustinas sumontavo seriją vaizdų iš Lietuvos miestų, istorinių vietų, sodybų, gamtos ir vaikų gyvenimo. Vaikų rašytojas Vytes Nemunėlis davė tiems vaizdams turinį. Čia tikrovė, istorija ir pasaka. Visa taip tikra, kad netikėti neleidžia tekstą papildančios tikrų vietų ir vaizduojamų asmenų fotografijos. Tokio pobūdžio knygų vaikams mūsų literatūroje dar nebuvo. Tai puikus vaizdų ir žodžių, meninės formos ir auklėjančio turinio kūrinys.

Knyga išleista dviem spalvomis ir gražiai įrėšta į kietus apdarus. Kaina tik \$2.—.

Užsakymus su pinigais siųsti:

POVLIS ALISAUSKAS,
107-17 118th St.,
Richmond Hill, N. Y.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

PASIKEITIMAI VYR. FASK

a) Ryšium su studijomis ir gyvenimo vietos pakeitimu Vyr. FASK-te ejęs sekretoriaus pareigas V. Adamkavičius nuo 1953 m. sausio 1 d. pasitraukė iš pareigų ir komiteto. Sporto klubai ir asmenys, turintieji reikalų Vyr. FASK-te, ateityje prašomi kreiptis į Vyr. FASK-to sekretoriatą naujuoju adresu: E. Vengianskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill. (Tel. ENgelwood 4-5638).

b) Valdemarui Adamkavičiui už atliktą darbą Vyr. FASK-te, komitetas reiskia padėką ir linki sėkmės studijose.

c) Remiantis 1952 m. balandžio 6 d. sporto klubų atstovų bei sporto darbuotojų nutarimu ir Kanadoje veikiančių lietuvių sporto klubų įgaliojimais, Kazys Sapockinas, gyv. 44 Lindsey Ave., Toronto, Ont. įėjo į Vyr. FASK-to sudėtį pilnateisiu nariu ir nuo 1952 m. gruodžio 6 d. patvirtintas Kanados atstovo pareigose.

S. AMERIKOS LIET. SPORTO APYGARDŲ VADOVŲ PASKYRIMAI

Remiantis Šiaur. Amerikos Lietuvių Sporto Statuto Skyr. V. § — A ir Vyr. FASK-to 1952 m. gruodžio 6 d. nutarimu, Sporto Apygardų vadovais, jiems asmeniškai sutinkant, skiriami:

a) Vidurinių Vakarų Sp. Apygardos — Dr. Algirdas Nasvytis, gyv. 1380 Ansel Rd., Cleveland, Ohio. (Tel. SW 5-3260).

b) Rytų Apygardos — Aleksandras Vakselis, gyv. 85-09, 88th St., Woodhaven 21, N. Y.

c) Kanados Apygardos — lai-

kinai eiti pareigas — Kazys Sapockinas, gyv. 44 Lindsey Ave., Toronto, Ont. Canada.

RAGINIMAS SPORTO KLUBAMS

Ryšium su keletą kartų anksčiau skelbta S. Amerikos liet. sporto klubų registracija, Vyr. FASK-te užsiregistravo šie klubai: Chicago — Perkūnas, Gintaras ir ASK Lituanica, Hamiltono Kavas, ir Montrelio Tauras. Visi kiti veikiantieji, tačiau dar neužsiregistravę sporto klubai paskutinį kartą raginami tai atlikti Vyr. FASK-te, suteikiant apie save šias žinias: klubo pavadinimas, adresas, valdybos sąstatas nurodant pavardes ir adresus, aktyvių narių (vyrų, moterų) ir narių-rėmėjų skaičius, veikiančios sekcijos. Įspėjama, kad klubai neatlikę registracijos prievola iki š. m. sausio 25 d. bus skaitomi išėjusiais iš Vyr. FASK-to veiklos ribų.

III-sios S. AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNES

III-sios S. Amerikos Liet. Sporto Žaidynės įvyks 1953 m. rugsėjo 6, 7 ir 8 d., Chicagoje. (Dėl vietos stokos smulkii žaidynių programa bus paskelbta sekančiame Dirvos numeryje).

Patark kaimynui

prenumeruoti

D I R V A !

ISIGYKITE VERTINGUS LIETUVIŲ DIENŲ LEIDINIUS

"Lietuvių Tautos Kelias", prof. M. Biržiškos \$3.00
"Varpai Skamba", St. Būdavo apysaka \$2.00
"Žemė", poezijos antologija \$4.00

Knygos gaunamos: "Dirvos" redakcijoje, 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio, spaudos kioskuose ir leidykloje: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Coke...tinkamiausias gėrimas darbo pertraukai

Padaryk savo pertrauką darbe tikrai atgaivinančią. Turėk sušaldytą tyro skanaus Coca-Cola butelį... ir vėl būk savas.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

Vakarų Vokietijos ministras pirmininkas Konrad Adenauer atšventė 77 metų sukaktį. Jį sveikina Vokietijos policijos atstovas.

VOKIETIJOS LIETUVIŲ BALSAS

PRAŠOMA KNYGŲ IR LAIKRAŠČIŲ

Masinei emigracijai pasibaigus, likusieji Vokietijoje pasijutome lyg laivas užėjęs ant sekulumos. Staiga dingio laikraščiai ir knygos, nutilo ansambliai ir chorai, išnyko vaidinimai, susilukvidavo mokyklos ir aplamai prapuolė visa, kas gaivino mūsų dvasią, kas ugdė ir palaikė mūsų tautinę sąmonę. Mes gi patys tapome išblaškyti po visą kraštą. Tik palengva buvo atsikovę šėta ir, susiorganizavus naujai susidariusioji būklei, imta daryti tai, kas yra įmanoma: sutvarkyta gimnazija, steigiamos varg mokyklos, rūpinamasi spauda ir jos platinimu ir t.t.

Spaudos trūkumas čia yra labai jaučiamas. Daugelis, neturėdami galimumo dažniau su-eiti su savo tautiečiais, nusi-skundžia: "Tik su lietuviška knyga ir lietuvišku laikraščiu gali lietuviškai pasikalbėti". Bet, deja, dauguma likusių yra labai neturtingi ir, pragyven-

STOP GENOCIDE

Atlik savo pareigą. Įsigyk ir ant visų laišku bei siuntų klijuok "Stop. Genocide" ženklelius. Tuo populiarinsi Lietuvos vardą ir jos kančias.

Surinktos lėšos bus panaudojamos kovai prieš Lietuvoje vykdomą genocidą.

Ženklelių ir visos "Stop Genocide" akcijos reikalais rašyti:

Lithuanian National
Martirolgy Section
P. O. Box 1202
Cleveland, Ohio

Maž. Lietuvos Tarybos atstovo neįsileidimas į VLIKą

DR. M. ANYSAS

Jau daug anksčiau norėjau šią klausimą viešai aptarti bet susilaikiau manydamas, kad pasakyti naują VT pirmininką, šitas klausimas susitvarkys. P. Žalkauskas, užėmęs naują vietą, buvo viešai pareiškęs, kad: "jis noris VLIKą reformuoti asmeniniai, politiniai ir ekonominiai. Pirma eilės svarbos klausimas sujungti Lietuvos valstybėje visas lietuviškas žemes. Per šimtmečius buvę atskirti Mažosios Lietuvos broliai turi teisę būti laisvos Lietuvos valstybės sienose".

Šitas pareiškimas iš tikro turi daug teigiamo. Bet ligi šiol nieko naujo neįvyko. Ir dviejų rezistencinių grupių atstovų triukšmingas išėjimas iš Vliko tuo reikalu nieko nepakeitė. Vliko perorganizavimas ir Mažosios Lietuvos Tarybos atstovo priėmimas ligi šiol neįvyko. Visas reikalas tebėra mirties taške.

Daug vandenų jau nutekėjo į jūras, ir tas, taip baisiai kai kurios spaudos išpuštas gincas su diplomatijos šefu jau nusiramino, bent nebesaudoma sunkiausia artilerija, kaip anksčiau kad šaudytų. Diplomatinis šefas net vėl atvyko į Vokietiją su VLIKu tartis dėl bendradaravimo. Tertingene vėl tartasi diplomatijos šefo su VLIKu, dalyvaujant net jo pirmininkui p. Krupavičiui. Iš paskelbto ELTOS komunikato išskaitėme, kad visi pasitarimai

"vyko savitarpio susipratimo dvasia ir visų noru, rasti tinkamus sprendimus tiek praktiškojo bendradarbiavimo būdams, tiek aktualioms klausimams".

Tokius pasitarimus ir susitarimus galima tik sveikinti. Tai yra tas pats rezultatas, kuris jau pirmą kartą Reutlingene buvo pasiektas ir kurį VLIKas atsisakė tvirtinti. Visvien kaip ten nebūtų, tai yra žingsnis pirmyn. Tai yra tas noras, kurį buvau pareiškęs ankstybesniuose straipsniuose diplomatijos šefo ir Vliko gincų reikalu.

Be šito, tikrai teigiamo reiškinio, VLIKo perorganizavimo noras, kuris jį padarytu darbingu veiksmu, visiškai užsūdo. Su juo užmigo ir MLTarybos atstovo priėmimas į VLIKą. Todėl skaitau reikalingu plačiau lietuvišką visuomenę ir patį VLIKą ir reikalo svarbumą pakinti, kad visi tuo reikalu padaryti pareiškimai neliktų taktiškais manevrais.

VLIKo NENORAS ĮSILEISTI MLT ATSTOVĄ

Pakartotinai Mažosios Lietuvos atstovo įsileidimas į VLIKą buvo iškeltas M. L. Tarybos žmonių, kai kurių visuomenės sluoksnių, laikraščių ir pavienių asmenų, bet ligi šiol be pagaiduojamo rezultato. Atrodo, kad laikui bėgant, MLT atstovo priėmimas į VLIKą dar daugiau atsitolins. Mes atsimename p. Brazauską pareiškimą jau perėjusią vasarą atvykus į New Yorką, jog MLTarybai tuo tarpu nesąs aktualus jos atstovo įsileidimas į VLIKą. Iš kitos pusės teko girdėti, kad tokio pareiškimo nepadaryta ir kad jos atstovo klausimas šiandien tiek pat aktualus, kaip ir seniau. Bet MLT žmonės tas anizinas prašymas priimti į VLIKą jau esąs ligi kaulo įkryjęs.

Iš p. Kaminsko padarytų pranešimų Kanadoje tada sužinojome, kad nesklandumo priežastis VLIKe, apart gincų su diploma-

tijos šefu, esąs ir Mažosios Lietuvos Tarybos atstovo įsileidimas į VLIKą. Jis savo pranešime, berods, aiškiai pasisakė už MLT atstovo įsileidimą. Iš jo tada taip pat patyrėme, kad penki VLIKo nariai esą už mažalietuvių įsileidimą, o kiti penki prieš.

PARTINIS PRICIPAS

Iš p. Kaminsko pranešimų ir laikraščių teko sužinoti, jog mažalietuviams priešingoji pusė argumentuoja, jog Vlikas esąs sudarytas partiniu, o ne teritoriniu principu, o ML Taryba nesanti partija.

Jeigu būtinai reikalinga partijos, norint į VLIKą, ar ankstybesniais metais Klaipėdos krašte nebuvo partijų. Mes visi puikiai prisimenam Visuomenės Sąjungą bei Laukininkų ir Ūkininkų partijas. Pirmoji atstovavo daugumoje miestoniu, gi kitos krašto ūkininkijai. Niekas paprastesnio nebūtų, kaip vieną egzistavusių partijų atgaivinti, pvz., Visuomenės Sąjungą, kuri dabartiniam laikams geriausiai atitiktų. Visi priešingieji argumentai iš karto dingtų ir klausimas būtų išspręstas. Reikia dar pažymėti, kad minėtos klaidiškos partijos oficialiai veikė ligi 1939 m. kovo mėn. 23 d., reikią daug ilgiau negu lietuvių partijų dauguma, kurių atstovai dabar yra susibūrę VLIKe. Atrodo, kad tokia argumentacija turėtų VLIKą įtikinti.

Pereitą pavasarį laikraščiuose skaitėme, jog New Yorke susitvėrusi klaidiška liberalų partija. Ji savo šaknis žiūri ne Lietuvos nepriklausomybės laikuose, bet daug anksčiau, prieš 50 metų, tebeviešpataujant Vokietijai, kada liberalas švabachas rinkimuose kovojo prieš klaidiškus atstovavusius konservatorius.

Anie liberalų laikai yra senai praėję, visos tuo vardu partijos yra ar likviduotos arba merdėja, kaip pvz. Anglijoje. Tokios liberalų partijos programa neturi nieko bendro su Lietuvos nepriklausomybės laiku šūkais. Apie šią partiją mes ir daugiau nieko negirdėjome. Atrodo, jog ji ir negali atkurti dabartinį partinai-politišką Mažosios Lietuvos gyventojų veidą.

Apie partijas kalbant reikia pažymėti, kad mažalietuviai jau senai prieš pirmąjį pasaulinį karą turėjo savo politinę sąjungą. Visą Mažąją Lietuvą tada dalyvavo prūsų karalystės ir vokiečių ceciorystės seimų rinkimuose ir ten pravedė net savo atstovus. Nežmirškime, jog Dovydas Zaunius iš Rokaičių buvo išrinktas kaip nacionalinis lietuvis į vokiečių ceciorystės seimą ir kad kunigas dr. Vilius Gaigalaitis lietuvininkus daug metų atstovavo Prūsijos karalystės seime.

Ir Nepriklausomos Lietuvos laikais šitas politinis vaizdas nepasikeitė. Krašto gyventojai sukūrė savo specifines partijas, kurios egzistavo ligi krašto atplėšimo nuo Lietuvos. Mes visi žinome, kad iš Didžiosios Lietuvos kraštan perkeltos politinės partijos čia neprigijo.

Iš politinio veikimo praeityje matome, kad Mažosios Lietuvos gyventojai-lietuvininkai nebuvo jokie politiniai bemoksliai, kuriems dar reikėtų duoti pamokų apie demokratišką tvarką ir kuriuos, kaip politinius nevykėlius,

negalima įsileisti į demokratiškai pagrindais sudarytą VLIKą. Jie puikiai suprato ne tik partijų sistemą, bet ir pačius demokratijos principus. Pravesi savo politinį nusistatymą prieš tuomet galingą vokiečių tautą ir jos organus reikėjo turėti daug politinio gabumo ir rutinos.

Iš čia darosi aiški išvada, kad ir dabartinio metu lietuviškos partijos negali atstovauti Mažosios Lietuvos visuomenės, nors tai ir būtų VLIKe. Mažosios Lietuvos žmonės yra politiniai tiek pribrendę, jog jie gali sudaryti savo politines partijas ir VLIKe gali būti atstovaujami savo žmonių. Nebūtų joks pasaulio sujudinąs dalykas, saulė nesutotų danguje, jeigu prie esamų VLIKe partijų ir rezistencinių grupių atstovų prisidėtų dar ir MLT asmuo.

Iškyla dar vienas labai svarbus, sakysim pagrindinis klausimas, būtent:

ar partijos, kurių atstovai yra susibūrę VLIKe, dabartinio metu egzistuoja, ar jos turi kokį nors teisinį statusą, reikią, ar jos yra teisintos ir kaip tokios turi savo partinę organizaciją, narius, ir tykaringai sudarytą partijos vadovybę.

Atrodo, kad taip nėra. Bent apie keletą nuteko spaudoje skaityti, kad jos turi savo suvažiavimus, partijos narių verbavimus, vadovybių rinkimus ir t.t., reikią formaliai egzistuoti. Negincytinas faktas, kad šios partijos dabartinio metu Lietuvoje neveikia. Lietuviškųjų partijų teisinis padėtis Lietuvoje yra toki pati, kaip ir Klaipėdos krašte. Tai ir čia nėra nei mažiausio skirtumo, nes visa Lietuva yra to paties okupanto valdžioje.

Atrodo, kad visoms VLIKe suburtoms partijoms trūksta šio teisinio titulo, jos gyvuoja grynai privatiniai, be jokio formalaus įteisinimo. Jeigu taip, tai ir mažalietuviai turi pilną teisę, remiantis pvz. buvusia Visuomenės Sąjunga, turėti VLIK savo atstovą, ipso facto, be jokio naujo partijos įteisinimo. Daugel buvusių Visuomenės Sąjungos narių užsienyje mielai sutiks duoti savo parašą kalbamą partiją užsienyje atgaivinti, ją idealiai remti, jeigu pvz. p. Simonaitis, kaip buvęs partijos narys, arba kitas partietis tai viešai pareikalautų. Tuomet Visuomenės Sąjunga būtų sugrįžta su kitomis lietuviškomis partijomis ir VLIKe susibūrę partijos atstovai nebeturėtų nei mažiausio pamato nepriimti mažalietuvių atstovą į VLIKą.

Iš šią faktą turi atkreipti dėmesio tiek MLT žmonės, tiek ir pats VLIKas.

(B. d.)

APDRAUDOS PATARNAVIMAS

MASINŲ, GAISRO,
GYVYBES

Milioni žino Farm Bureau apdraudą dėl žemės kaimo. Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar pratęsiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasitelkiate

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795
**FARM BUREAU
INSURANCE COS.**
• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

Kas nauja pas skautus

Praėjusias Kalėdas liet. skautai-tės visur gražiai atšventė.

Bostone skautų ir skaučių vietininkijos gruodžio 20 d. parapijos salėje turėjo tradicinę Kalėdinę sueigą. Ta proga keturi DLK Gedimino draugovės kandidatai davė vilkiuko įžodį. Po oficialiosios dalies buvo šventiškos nuotaukos laužas. Mažieji vilkiukai improvizavo šventosios šeimos kelionę į Betliejų, jaun. skautės, skautės ir skautai pakaitė Kalėdinių legendų ir bendrai sugudėjo Kalėdines giesmes. Giliai prasmingų minčių davė sk. dvasios vadas kun. J. Klimas, o sktn. I. Končius priminė žiemos gamtos grožį.

Gruodžio 28 d. Toronte buvo Kalėdinė šatrijos ir Rambynontuntų sueiga, kurioje dalyvavo per 200 skautų-čių, sk. tėvų, sk. bičiulių ir svečių. Kalėdų senelis duosniai apdovanojo mažuosius, nepamiršdamas įduoti ir "Skautų Aidą". Po skanių vaišių sueigos dalyviai buvo nužugiunti puikiai programa, kurioje ypač gražiai pasirodė mažieji skautai-tės.

Sausio 4 d. Chicagoje — šv. P. Marijos Gimimo parapijos salėje buvo Aušros Vartų ir Lituanicos tuntų Kalėdinė eglutė. Suvaidinta "Kalėdų Sapnas".

INFORMACINĖ SUEIGA

Metams baigiantis Toronto Lietuvių Namuose Lietuvos Skautų Brolijos Vadija buvo suaukusi Toronto ir Hamiltono (Kanada) skautininkų bei vienetų vadovų informacinę sueigą. Joje artimesni sk. vienetai buvo supažindinti su L.S.B. Vadijos darbais ir siekais, o kartu išgirsti vadovų pasisakymai jiems rūpimais klausimais.

Vyriausiasis Skautininkas v. S. Stp. Kairys, kalbėdamas į susirinkusius, pabrėžė visuomeninės ir skautiškosios veiklos svarbą. Geras skautų vadas — ar tai skaitininkas, ar draugininkas esąs taip pat visuomenės veikėjas. Tokio ir atsakomybės esanti didesnė ir veikimo plotas svarbesnis, nes dieną dienon sk. vadovui tenka auklėti jaunimą. Skautybę reikia perteikti visuomenei persunkta dideliu religingumu ir tėvynės meile. Skautų vadovo geras pavyzdys jaunesniems skautiškoje veikloje ir privočiame gyvenime esąs privalomas. Vyriausiasis Skautininkas bendrais bruožais nusakė L.S.B. Vadijos ateities planus. Po to, pranešimus skaitė Vadijos skyrių vedėjai apie jų skyrių aktualiuosius darbus.

Vienetų vadovai pasisakė jiems rūpimais skautiškosios veiklos reikalais, išskėlė sumanymus ir gyvai diskutavo. Iš daugelio pasisakymų paaiškėjo, kad visur susiduriama su finansiniais sunkumais. Pastarieji kelia rūpestį sk. vadovams. Esama vietų (pvz. Hamiltone), kur skautai negauna be užmokescio patalpų sueigoms.

Ši sueiga praėjo gyvoje skautiškoje nuotaikoje, tarpais skambėjo gražios sutartinės. Dalyvavo 23 skautininkai ir va-

dovai. Pageidauta dažniau panašiai sueiti. Sueigą pravedė VS Pavaduotojas v. s. Vl. Šarūnas.

NAUJAMETINĖS SKAUTŲ DOVANOS

Naujųjų Metų angon Lietuvos Skautų Brolijos Vadija įžengė su dviem puikiom knygom. Pirmoji — jūrų sktn. B. Stundžios "BURIJAVIMAS IR JORININKYSTĖ". Tai iš viso pirma tokia knyga lietuvių kalba — idomi ne tik jūrų platybių entuziastams, bet ir kiekvienam lietuviui. Knyga yra puikiai iliustruota, gražiai ir skoningai išleista. Kaina \$2. Gaunama pas autorių: B. Stundžia, 89 Glenlake Ave., Toronto, Ont., Canada.

Antroji — 1953 m. kalendorius "TAUTA BUDI". Šis kalendorius yra didelės apimties (302 pusl.), originalus turinys ir meniškai išleistas. Kiekvienas lietuvis raginamas jį įsigyti. Kaina 50 c. Reikalaukite pas spaudos platintojus arba adresu: V. Skrinkas, 230 Brunswick Ave., Toronto, Ont., Canada.

BOSTONO "LAPINŲ" PADEKA

Pereitų metų pabaigoje Bostone skautų "Lapinių" būrelis iniciatyva pravesioji Kalėdinę rinkliavą puikiai nusisekė. Surinkta \$228.00 aukų, kurios atitinkamai paskirstytos ir išsiųstos lietuviams skautams-tėms Vokietijoje — Diepholze, Leberstedto, Muencheno, Memmingeno ir Luebecko vietovėse. "Lapiniai" broliškai dėkoja Bostono "Baltijos" vietininkijos skautams, ir kitų vienetų skautams už gražią talką šioje rinkliavoje.

Šią rinkliavą stambesnėmis aukomis parėmė: po \$10 aukojo — p. A. Ivas, p. J. Tuinila, p. Pilietis, p. Rom. M. Veitas; po \$5 — p. A. Ivaška, p. J. Januškevičius, p. Stp. Kiliulis, inž. J. Mikalauskas, p. Br. Veitas ir p. K. Vilaišis; kiti aukojo po mažiau.

Visiems aukotojams skautų "Lapinių" būrelis savo Vokietijoje Kalėdines dovanas gausių skautų-čių vardu taria nuoširdų dėkui.

PAS BOSTONO SKAUTUS

Gruodžio 28 d. buvo metinė Bostono Skautininkų Ramovės sueiga. Naujai kadencijai, perrinkti tie patys vadovai: seniūne — pasktn. Elena Gimbutienė ir pavaduotojas — pasktn. Kostas Nenortas. Sueiga baigta diskusijomis aktualiomis skautų S-gos veikimo temomis.

Sausio 3-4 d. Bostono skautai vyčiai turėjo naktinę iškylą Camp Sayre Stovykloje prie Blue Hills. Praleidę kelias smagias valandas žiemos gamtoje, paryčią pilni įspūdžių grįžo namo. Energingas kėstutėnų vadovas sklt. Č. Kiliulis šioje išklyoje davė skauto vyčio įžodį.

LIETUVIŲ DIENOS

Iliustruotas, mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių ir anglų kalbomis, užsakytinas visiems.

"Lietuvių Dienos" duoda kiekvienam numerį per 40 puošnių, įdomių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo ir veiklos.

"Lietuvių Dienų" kiekvienam numerį skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.

"Lietuvių Dienos" turi angliską skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiems kalbomis, todėl šis žurnalas prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams.

"Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai, prisuntus savo adresą. Metinė prenumerata 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Sausio 4 d. per p. Minkų raudonąją "Baltijos" vietininkijos skautės įspūdingai pravedė N. Mazalaitės legendą "Kalėdų Kelionė".

Skautiškosios spaudos talka, kuriai Bostone vadovauja "Lapinių" būrelis, sekmingai eina. Platinamas kalendorius "Tauta Budi" ir renkamos "Skautų Aidą" prenumeratos. Skautų-čių tėvai, bičiuliai ir rėmėjai prašomi duosniai remti šią talką.

ARTIMO TARNYBOJE

Chicago ir Cicero skautų-čių Kalėdinę rinkliavą puikiai pavyko. Surinkta per \$850 aukų. Už juos Vokietijoje vargstan-

tiems lietuviams išsiųsta 110 siuntinių. Ši rinkliava tik todėl taip puikiai pavyko, kad visuomenė duosniai rėmė skautus-tėms aukomis. Vietos klebonams reikiama nepaprasta padėka už leidimą prie bažnyčių rinkti aukas, o Tėvams Jezuitams už patalpas siuntiniams paruošti. Visas techniškas darbas gulė ant jaunųjų skautų-čių pečių. Džiugu, kad jie taip sekmingai atliko savo uždavinį.

SKAUTŲ KINAS

Toronto skautų vyčių Perkūno būrelis, vadovaujamas vyr. sklt. Felikso Mockaus, įsigijo kino aparatą. Dabar kiekvieną sekmadienį Toronto Lietuvių Namuose yra rodomi įdomūs, daugiausia jaunimui skirti, filmai.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)		Neramu buvo Laisvės Alėjoj	
Step. Zbarskas	2.25	B. Daubaras	1.50
Aukštųjų Simonų Likimas		Nusidėjėlė	
Ieva Simonaitytė	3.50	K. Pažėraitė	2.00
Anglų kalbos gramatika		Our Country Lithuania	
J. Kukanauza	2.00	V. Augustinas	5.00
Anglų kalbos gramatika		Po Tėvynės dangum	
V. Kamantaukas	1.00	Zodžiai vytės Nemunėlio.	
Algimantas I		Paveikslai V. Augustino	2.00
V. Pietaris	1.50	Petras ir Liucija	
Algimantas II		Romai Rolland	1.20
V. Pietaris	2.00	Pasaulio Lietuvių Žinynas	
Aukso kirvis		Anicetas Simutis	5.00
Juozas Švaistas	2.50	Princas ir elgeta	
Barabas		Mark Twain	1.20
Paer Lagerkvist	2.25	Pirmas rūpestis	
Baltis		Jurgis Jankus	2.00
J. J. Bačiūno leidiny	1.50	Pragaro pošvaistės	
Baltaragio malūnas		V. Alantas	3.50
K. Boruta	2.50	Partizanai už gelež. uždangos	
Broliai Domeikos		Damantais	2.50
O. B. Audronė (eilėraščiai)	1.50	Per Klausučių ūlytėlę	
Dangaus ir žemės sūnūs		Liudas Dovydenas	2.20
Vincas Krėvė	2.50	Pietų vėjelis	
Dulkės raudonam saulėleidy		Vytė Nemunėlis	1.00
V. Ramonas	3.00	Paklydę paukščiai I	
Didžiosios algailos		Jurgis Jankus	2.20
R. Spalis	3.50	Paklydę paukščiai II	
Doleris iš Pittsburgho		Jurgis Jankus	2.00
Stepas Zbarskas	0.80	Petras Širvokas	
Gatvės Berniuko Nuotyki		Juozas Švaistas	2.75
R. Spalis	5.00	Raudoni batukai	
Giesmės apie Gediminą		Jurgis Savickis	1.50
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Ramybės man	
Gintariniai vartai		J. Kėkštas	0.80
N. Mazalaitė	2.00	Raguose malūnininkas	
Gimtojo žodžio baruose		V. Tamulaitis	0.25
P. Jonikas	1.50	Sudie, pone Cipse	
Haugo pasakos I ir II dalis		James Hilton	0.75
Kazimieras Sapieha	2.75	Šilkai ir vilkai	
B. Sruoga	2.50	Runcė Dandierinas	1.00
Karoliai		Vincas Krėvė	1.50
Guy de Maupassant	2.50	Saulės laikrodžiai	
Kuprelis		Henrikas Nagys	1.00
Ignas Šeinius	2.00	San Michael knyga I	
Kalorijo, ir doleriai		Axel Munthe	2.50
Vilius Bražvilis	2.00	San Michael knyga II	
400 m. pirmajai Nemuno poemai		Axel Munthe	2.50
Lietuvių Literatūra	1.00	Šventieji akmenys	
Pranas Naujokaitis	2.00	Faustas Rukša	2.00
Lietuvių Tautos Kelias		Šventoji Lietuva	
M. Biržiška	3.00	Jurgis Savickis	3.00
Lietuvių kalbos vadovas		Tėvų pasakos	
Red. prof. Skardžius	4.50	A. Giedrius	1.90
Lietuviškos pasakos		Tolmieji kvadratai	
J. Baly	2.50	J. Grišmanauskas	2.00
Lietuvių poezijos antologija		Tautosakos Lobynas	
J. Aistis ir A. Vaičiūlaitis	6.00	J. Baly	3.00
Lekučio atsiminimai (jaunimui)		Trylikai nelaimių	
A. Giedrius	1.50	R. Spalis	1.25
Lietuvių archyvas		Ugnies pardavėjas	
Bolševizmo metal	3.00	Balys Rukša	1.00
Lietuvos Valstybės Konstitucijos		Vaikų knygelė	
	0.70	M. Malčius	1.80
Lietuvai Tėvynai		Vieni metalai ir viena savaitė	
V. Nemunėlis ir Vl. Vijeikis	0.50	B. Gaidžiūnas	1.50
Lietuva tirny Pančiuose		Valentina	
B. T. Dirmeikis ir V. Rastenis	1.50	A. Vaičiūlaitis	2.00
(Jonas Andriūnas ir Petras Svyrus)		Yarpai skamba	
Mažasis Lietuviškai		Stasius Būdas	2.50
Angliskasis Žodynas		Vyturėliai Laukuose	
Vilius Pėteraitis	2.00	Vikt. Šimaitis	0.75
Medinis arklys		Vilkas Meškerlotojas	
Eric Williams	2.00	Pr. Imšrys	0.25
Motulė paviljoje		Taupoji Virėja	
Lazdynų Pelėda	0.60		2.00
Meškiukas Rudnosluokas		Užuovėja	
Vytė Nemunėlis	2.00	M. Katiliskis	3.50
Namai ant smėlio		Zemaičių žemė	
J. Gliuda	2.00	A. Vilainis	1.50
Nemunas		Zemė	
St. Kolupaia	2.50	Red. K. Bradūnas	4.00
		Žvaigždėtos naktys	
		Augustaitis-Vaičiūnienė	1.00
		Žmonės ant vieškelio	
		Liudas Dovydenas	1.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite
DIRVA, 6820 Superior Avenue,

Ar pažįsti ši kraštą

Pirkai Fordą, o kodėl ne Chryslerį?

Automobiliai — krašto pramonės pajėgumo pavyzdys

Jei Amerika pasaulį stebina daug kuo, jei šio krašto technikos atsieikimai toli yra pralenkę kitų pasaulio dalių laimėjimus, tai vienoje srityje JAV neturėjo ir niekad neturės lygių varžovų. Tai automobilių pramonė. Ji 20 amž. yra padariusi tokią pažangą, kuriai vargiai prilygs kitų sričių atsieikimai. Ji, galima sakyti, žymiai bus prisidėjusi ir prie šio krašto civilizacijos lygio pakėlimo. Jei tokiu tempu ir toliau augs toji auto pramonė, tai už kokių 5 metų viena mašina teks ne keturiems, bet dvienis krašto gyventojams. Kitų kontinentų gyventojams, aišku, beliks stebėti šiuos reikšmingus su nuostaba ir su... pavydu.

Kas manytų, kad auto mašina tik šio amžiaus žmogaus idėjų padarinys, klystų. Žmonijos protai jau keli šimtai metų prieš tai domėjosi galimybėmis pasistatyti tokį vežimą, kuris pats judėtų be pašalinės pagalbos. Toji idėja 15 amž. jau buvo įsikverbusi į Leonardo da Vinci galvą, gi vieną ankstyviausių bandymų, apie 1680 m., jau buvo atlikęs Izaokas Newtonas. Tačiau visa garbė atitenka prancūzų armijos karininkui, inž. Nicolas Joseph Cugnot, 1769 m. Paryžiuje pastatiusiam triratį, garu varomą ir vos 3 mylias per val. sukuriantį auto vežimą.

Prancūzai ir britai per ištisus metų eilę statė garinius vežimus, tačiau įvairios kliūtys žymiai sunkino sėkmingesnę plėtrą. Pvz., Anglijoje vad. Raudonosios Vėliavos Aktu (nuo 1836 ligi 1896 m.) važiuojant tokiai garinei mašinai dienos metu priešaky palydovus turėjo nešti raudoną vėliavą, o naktį — raudoną šviesą, gi didžiausias leidžiamas greitis — vos 4 mylios per val.

Tik išradus vidinio degimo variklius, automobiliai galėjo pradėti spartesnį šuolį į savo ateities laimėjimus. Čia vėl iškyla pionieriai prancūzas Lenoir ir vokiečiai Benz ir Daimler (1885).

Amerika ne taip toli atsiliko nuo Vak. Europos, nes 18 amž. jos žmonės jau svarstė garu varomų mašinų pastatymą (Ol. Evans). Adv. George B. Selde nas iš Rochesterio dar 1879 m. suplanavo garinę mašiną ir tik 1895 m. gavo patentą ją naudoti.

Atėjo 1903 m. kai Detroitas jau buvo pakeliui į pasaulinę automobilių sostinę, tačiau ligi 1910 m. šioji pramonė vis dar tebebuvo bandymų laikotarpis. Mašinų cilindrai įvairavo nuo vieno ligi aštuonių, o Henry Fordas ir kt. auto pramonės pionieriai šio amž. pradžioje dar vedė įkyrias kovas prieš Seldeno garinių mašinų patentą — šis kliudė laisvam pramonės išaugimui.

Kelių pagerinimas, vis gerėjas auto transporto greitis, jo pigumas ir pirmasis pasaulinis karas, buvo veiksniai, prisidėję prie nepaprastai greito automobilių pramonės išaugimo JAV.

20 amžiaus laikytinas automobilių amžiumi. Jei 1895 m. šio krašte buvo pagamintos vos keturios auto mašinos, tai 1900 m. jų jau buvo 4,192. Šias metalines mašinas naujajam šimtmečiui prasidėjus jau gamino kelios dešimtys bendrovių. Be 1897 m. atsiradusių Winton ir Olds, štai 1901 m. pradeda darba

Buickas, 1902 m. Packardas su Cadillacu, o 1903 m. žymi Fordo didžiųjų laimėjimų pradžia, tai gi, šiais metais Fordas mini savo 50 m. sukaktį.

Detroitas, prancūzo Antoine de Cadillac'o įsteigtas miestas, virsta tikrąja automobilių pramonės sostine pasauly. Čia, be Fordo, įsikuria kiti du didieji — General Motors ir Chrysler ir visa eilė nepriklausomų bendrovių. Auto įmonės savo gaminius leidžia lyg iš gausybės rago ir tą nenutrūkstancią srovę kiek sustabdo tik 2 pas. karas ir 1950 m. prasidėjęs Korėjos karas. Štai keletas to pasakiško pramonės žydėjimo pavyzdžių — 1905 m. pagaminama 25,000 automobilių, 1910 m. skaičius jau pasiekia 187,000, 1915 m. — jau 969,930, 1920 m., tuo metu kai pokarinė Europa blaškėsi gydydama savo žaizdas, laimingieji amerikiečiai įsigijo iš savo įmonių jau 2,227,349 auto mašinas. 1925 m. prašyti jau keturi milijonai, bet antrasis pas. karas šią srovę sulėtino. 1942 m. automobilių gamyba krenta ligi milijono, 1943 m., dar šuolis žemyn — 699,828 ir padėtis pradeda taisytis 1946 m. Tais metais gamyba pašoka ligi 3,089,507 mašinų ir vis kyla kol ateina 1950 metai, atnešę neįtikėtinius rekordus automobilių gamyboje, jų pardavime ir paties Detroito žydėjime. Tais metais į rinką paleidžiamos 8,003,045 mašinos. Tai rekordas, kurio ir pati Amerika daugiau vargiai nepasiekė, nors ir pasiryžusi jį pralenkti 1953 m.

Nei Chryslerio, Fordo, nei Nash auto įmonių kilę streikai 1951 m. nesugebėjo rimčiau paduoti įsiūbavusios gamybos. Ji pranešė 1949 m. produkciją visu 30%, gi bendrovių pajamos padidėjo 40 ir daugiau %. Nei viena kita Amerikos bendrovė, korporacija, neturėjo tiek gryno pelno, kaip vienas iš "Trijų Didžiųjų" auto gamintojų — General Motors. Korėja sudavė smūgį, tačiau ne tokį, kad pramonė pradėtų vėl smukti, kaip antrojo pas. karo metais.

Kai krašte prasidėjo intensyvas gynybos programos vykdymas, kai pilnų tempu ruko ginklavinimo įmonės, kai gyventojai esą geriausioje "prosperity", gerbūvio metuose, Detroitas atsidūrė depresijos atmosferoje ir daug kas stebėjosi, kad auto pramonėje atsirado po keletą šimtų tūkstančių bedarbių. Visą kulmė medžiagų trūkumas — valdžios įsakymu sumažintas gyvybinių auto pramonės medžiagų, kaip nikelio, aliuminio, chromo, plieno, vario tiekimas. Jei bandyta verstis metalų pakaitalais, tai varj buvo sunku pakeisti ir jo daugiausia trūko. Vis dėlto auto pramonė nepasidavė slopinama, jos atstovai smarkiai spyrė prieš Washingtono išvados — 1951 m. vėl davė didelį derlių, 6,806,000 lengvųjų ir sunkiųjų mašinų. Panašus ir praėjusių metų vaizdas.

Kraštas reikalingas naujų auto mašinų, nes amerikietis savąja nesinaudos ilgiau dviejų metų. Ir ar reikia stebėtis, kad jei 1929 m. JAV buvo 23 mil. registruotų automobilių, tai dabar jų jau yra 45 mil., kitaip tariant, viso krašto gyventojus galima susodinti į mašinas. Jų skaičius didės augant ir gyventojų skaičiui, čia daug lems, palyginus, pigios auto padangos

(tires) ir benzinai, gaunamas 190,000 stočių. 3 milijonai mylių geresnių ir blogesnių asfaltinių kelių (highways), tai taip pat nemažas šios pažangos skatinimas. O jei dar pridurti ne tik viešbučius, bet 26,000 visur sutinkamų nakvynės namukų (motel), gamtos vaizdus pradedant jūromis, kalnais ir gyvųjų ūkiais bei krokodilų džunglėmis baigiant, nemokamai gaunamas kelių žemėlapias ir... pinigais piliečių kišenėse, tai ir bus aišku, kodėl amerikietis taip vertina savąjį "car'ą".

Automobilių srity dar niekas nebuvo Amerikos pralenkęs. Toli nuo JAV atsilieka, gamyboje antrąją vietą užimanti D. Britanija, kur viena mašina tenka 22 gyv. (1949 m. mašinų buvo per 2 mil.), toliau seka Kanada (vienas auto — 8 gyv., bet mašinų buvo mažiau kaip Anglijoje), V. Europa su Prancūzija (pusantro mil.), Vak. Vokietija (nedaugiau pusės mil.), Italija, Belgija, Šveicarija ir kt. Europai vis labiau kellant savo pramonę, į ją ir kitus pasaulio kraštus JAV automobilių eksportas nuo 1947 m. vis krenta. 1950 m. išvežta per 300,000. Savo keliu, Amerika apie 20,000 automobilių įsiveža iš kitur, kaip Anglijos, Italijos, Prancūzijos.

Šiuo metu automobiliai, jų pirkimas ir išlaikymas per metus sudaro net apie vieną šesuntą dalį tautos pajamų. Jau tai įgalina spėti, kad toji pramonė šaka turi didelę ateitį ir vis labiau tobulins, gerins savo gaminius. Jau dabar Cadillac'as yra pasiekęs 210 arklių jėgos motoro pajėgumą. Kai kurių bendrovių modeliuose jau įvesti vėdinimo įrenginiai, kiti pagerinimai, kai kurių naujų mašinų kainą numušta ligi 1300 dol. ir vis dar tuo nesitenkinama.

Nors esmėje ir Fordas ir Chrysleris ir kitos mašinos yra tikrai geros, bet žmogaus protas reikalauja ko nors naujesnio, išmaningesnio, ir štai Detroito jau bandomi ateities automobiliai, kaip GM LeSabre ar Chryslerio K-310. Nepraėjus daug metų ir eilinis gyventojas susilauks tokios mašinos, kuri, atnešdama vieną Detroito pramonės pareigūnų, J. Zederio, turės didelį galinumą bei vėdinimą, kurios stabdžiai ir padangos išlaikys visą auto vartojimo laiką, kurios motoras bus žymiai mažesnis, o mašina padengta plastine medžiaga ir kurioje elektra atliks daug veiksmų, nuo durų atidarymo ligi langų apšildymo žiemos metu.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Ar daug nusikaltimų matyti TV ir radio vaizduose?

Per daug. Dabar ir amerikiečių spauda vis labiau susirūpino šiuo reikiu ir keldama balsą deda ir daug statistikos, įrodančios, kad nusikaltimai, jų vaizdai yra, kaip sakoma, užvaldę orą. Štai tokiame Clevelande yra trys televizijos stotys ir aštuoni radijo siųstuvai. Pvz., per trečiadienio TV ir radio programose tuose vaidinimuose "žuvo" 24 asmenys, o aštuoniuose televizijos programose, skirtose vaikams ir perduotos dienų metu, tie jaunučiai žiūrovai galėjo stebėti net aštuonis nusikaltimus bei staigias mirtis nušaukiant, pasmaugiant ir pan. Vėl kita diena, ketvirtadienį, jaunimas bei suaugusieji šiose kultūrai bei pramogoms teikiančiose institucijose galėjo stebėti: 27 nužudymus, 2 mirtis nušaudant peiliu, 12 susižudymų revolveriais, 2 moterų prievartavimus, vieną pasmaugimą, vieną vaiko pagrobimą ir t.t. Ir tai vienos dienos metu, viename mieste.

Kurioje valstybėje daugiau sialo balsavo? Jau antrą kartą iš eilės, per JAV prezidento rinkimus, di-

WATERBURIO TREMT. D-JA NEMIRĖ

Kai praėjusių metų pradžioje vienos srovės žmonės "šturmu" paėmė į savo rankas Tremtinių Draugijos vadovybę, daugelis tremtinių sužiūro, kas čia bus: ar Draugija taps Federacijos satelitu, ar bus numarinta. Po to sekė devyni tylos mėnesiai: nei susirinkimo, nei kokios pramonės, nei kokio pranešimo nariams. Pagaliau šių metų pradžioje Draugijos valdyba prabilo, kviesdama narius... likvidaciniam susirinkimui. Draugijos pirmininkas, pasigyręs fantastiniais darbais, pranešė, kad valdyba vienbalsiai nutarė Draugiją, kaip atgyvenusių savo dienas ir kone skaldančią vietos lietuviškąją visuomenę, likviduoti. Tačiau nei pirmininko pasigyrimas, nei valdybos nutarimas nerado pritarimo susirinkusiųjų daugumoj. Girdi, valdyba miegojo ir be reikalo nūri organizaciją užmigdyti. Gyvas diskusijas dar labiau pagyveno revizijos komisijos pranešimas. Pasirodė, kad šis tas buvo netvarkingai padaryta, šis tas klaidinga solidarumo įnašų tvarkytojo knygoje ir t.t.

Ar ne ketvertą valandų užtrūkusio, labai gyvo, tarpais linksmo, tarpais pikto (daugiausia tragikomiškų momentų susirinkimui patiekė šaunusius Draugijos valdybos pirmininkas) susirinkimo rezultatai tokie: balsavimo keliu nutarta Draugijos nelikviduoti ir išrinkti nauji valdomieji organai.

džiausią balsavusių nuosimtį davė Utah. Joje balsavo 80% turinčių teisę rinkti. 79% balsavusių buvo Atlanto pakraščiu valstybėje Delaware. Toliau seka Idaho, New Hampshire, Rhode Island (visos po 78%), W. Virginia, N. Dakota, Connecticut, Iowa, Illinois, Indiana, Massachusetts, S. Dakota, Montana, Minnesota ir kt. balsavo daugiau kaip 70%. Ohio yra atsidūrusi 25 vietoje (69%). Po tiek pat balsavo Oklahomoje, Nebraskoje, New Yorko valst. davė 68% balsavusių ir paskutinėse vietose liko Louisiana su 40%, Arkansas (38%), Virginia, Georgia, S. Carolina (visos po 31%), pagaliau, Alabama su 25% ir Mississippi davusi vos 24% balsavusių. Kaip matyti, gyventojų politinis sąmoningumas mažiausiai yra pasireiškęs krašto pietuose.

Kuris pirmasis prezidentas įvesdintas į pareigas Washington?

Thomas Jefferson.

Kurie JAV prezidentai yra gavę Nobelio taikos premijas?

Th. Roosevelt 1906 m. už jo pastangas Rusiją ir Japoniją susodinti prie taikos derybų stalo ir W. Wilson, 1921 m., prisidėjęs prie pirmojo pas. karo pabaigos.

Ar tėvas ir sūnus yra buvę JAV prezidentais?

Taip, tai John Adams ir jo sūnus John Quincy Adams.

Kiek televizijos aparatų pagaminta ligšiol?

Nuo 1946 m. JAV pagaminta iš viso 23,600,000 TV aparatų ir gyventojai už juos sumokėjo daugiau kaip 9 milijonus dolerių.

Kiek laiko trunka perskristi Atlantą?

Pan American keleivinis lėktuvas iš New Yorko į Londoną, su sustojimu New Foundland saloje papildyti kuro, skrenda 14 val. Pirmasis perskridęs Atlantą Lindberghas ligi Paryžiaus skrido 33 su puse val. Apie 1955 m. jau reikia tikėtis susisiekimo sprausminiais lėktuvais. Jie tą patį kelią perskris per 5-6 val.

Ar 1952 m. buvo sėkmingi vedybos? Labai nesėkmingi. Nors jie buvo pavadinti "Leap" metais, tačiau vedybų skaičius buvo kritęs.

Pirmieji dveji Tremtinių Draugijos veiklos metai buvo gana gyvi ir įnešė į kolonijos visuomeninį lietuviškąjį gyvenimą šį tą naują ir pozityvaus. Praėjusieji tretieji, kaip minėta, Draugiją kone išbraukė iš gyvųjų organizacijų tarpo. Reikia tikėtis, kad naujoji valdyba nugalės krizę ir ras tiek naujų uždavinių, tiek priemonių jiems įvykdyti.

Ta pačia proga negalima praeiti tytomis pro Waterburio ateitininkus. Jų organizacija, bene tokio pat amžiaus kaip Tremtinių D-ja, pirmuosius du metus veikė gražiai, kultūringai ir įgyjo pagarbos bei simpatijų net kitų srovių žmonių tarpe. Deja, negalima pavadinti simpatinga tos organizacijos — tiksliau, tos organizacijos vadovaujančių asmenų būrio — veiklą paskutiniųjų metų bėgy. Vienas mūsų dienraštis, berods, susilaukė daugelio naujų skaltųtojų Waterbury, plačiai beaprašinėdamas minėtos grupės žmonių žygius. Netvirtiname, kad viskas buvo teisingai ir be tendencijų nupasakojama, bet konstatuojame faktą, kad visuomenės erzinančių faktų buvo nemažai. Tos grupės žmonės įnešė daug kartumo į vietos ALTA, į Tremtinių Draugiją, supainiojo Bendruomenės reikalus ir net daugeliui sugadino asmeninius santykius (tik prisiminkime Bendruomenės steigimo sūsi-rinkimo propagandinį šūkį: "Nebalsuokite už juos, jie komunistai", o tie "jie" buvo visi ne-katalikų srovės žmonės...).

Būtų gera, kad minėtosios srovės įtakingieji veikėjai, po karčių eksperimentų, keistų savo veikimo metodus. Šiaip ir mūsų kolonija per daug išgarsės... Kr.

PHILADELPHIJOJE ISTEIGTAS KARO INVALIDAMS REMTI KOMITETAS

Lietuvos Nepriklausomybės kovų invalidų, atsidūrusių tremtyje, padėtis yra susidariusi labai sunki. Daugumas yra nustojęs nemaziau kaip 75% darbingumo, tatau sudaro jiems didelį kliūtį gauti darbo. Dauguma invalidų yra reikalingi protezų ir nuolatinio gydymo. Ateityje invalidų padėtis be abejo dar pasunkės.

Liet. Tremt. Karo Invalidų S-gos Valdyba pakartotinai yra kreipusis į visuomenę globos, tačiau tie atsieikimai nesulaukė tinkamo atgarsio. Mums lietuviams būtų didžiausia gėda palikti tuos žmones, kurie dėl Lietuvos laisvės yra nustoję sveikatos. Nebedaug jų jau yra ir belikę — tremtyje yra atsidūrę 26 laisvės kovų invalidai.

Philadelphiaus lietuvių visuomenė, matydama sunkią karo invalidų padėtį pirmoji pasiryžo įsteigti komitetą Lietuvos Karo Invalidams remti. Praėjusių metų gruodžio mėn. 13 d. organizacijų atstovai, drauge su Invalidų S-gos Valdyba, aptarė visus invalidus liečiančius klausimus, išrinko šios sudėties komitetą: pirmininku prof. dr. J. Puziną, vicepirmininkais prof. A. Jurskį ir dr. Mockų, sekr. dr. B. Balčaitę, išdėtininku mjr. A. Implevičių. Be to, pilnateisiais komiteto nariais įeina L. T. K. Invalidų s-gos ir Philadelphiaus Liet. Bendr. Apylinkės atstovai.

Būtų labai gera jei ir kitose lietuvių kolonijose įsisteigtų panašūs komitetai. Tik įsisteigus įvairiose vietose komitetams, invalidų globos ir šalpos darbas pasidarytų daug sėkmingesnis.

Norį gauti bent kokių informacijų Lietuvos Karo Invalidų reikalais, prašoma kreiptis į Liet. Tremt. Karo Invalidų

WORCESTER, Mass.

LITERATŪROS IR DAINŲ

VAKARAS — KONCERTAS

įvyksta sausio 24 d. 7 val. vakaro, šeštadienį

LIETUVIŲ KLUBO SALEJE

12 Vermon St.

Programą išpildo:

Rašytojai Stasys Santvaras ir Antanas Gustaitis

Operos solistas STASYS LIEPAS ir

muzikas JERONIMAS KAČINSKAS

PO MENINĖS PROGRAMOS ŠOKIAI GROJANT

NAUJAI TANGO KAPELAI

TURTINGAS BUFETAS

Koncerto pelnas BALFui ir lietuviškos

kultūros palaikymui

VISI WORCESTERIO IR APYLINKIŲ

LIETUVIAI KVIEČIAMI ATsilANKYTI

ALTautinės S-gos Worcesterio skyrius

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. ruošia savo 19 metų sukaktuvių minėjimą, sekmadienį vasario 1 dieną, South Bostono Lietuvių Piliečių Klubui svetainėje. Tai bus talentų vakaras.

Steponas ir Valentina Minkai kviečia chorų, dainininkus, muzikantus, šokėjus ir kitus mėninkus dalyvauti iš visų miestų.

Teisėjai išrinko pirmus tris talentus, kurie bus apdovanoti pinigine dovanom.

Registruokites dabar, rašydami: Steponas Minkus, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass., pranešdami savo vardą, adresą ir kokį talentą turit.

Knygų Mylėtojų Dėmesiai: Baltic Florists Gėlių Krautuvė, So. Bostone galite rasti didžiausią pasirinkimą lietuviškų, naujausių išleistų knygų iš visų lietuviškų knygų leidyklų Amerikoje, Kanadoje ir kitur.

Taip pat rasite įdomų pasirinkimą visokių rankų darbo dovanų lietuviškais motyvais, lietuviško gintaro, puikių sieninių paveikslų ir lietuviškų plokštelų.

SLA VAKARAS WILKES-BARRE

S.L.A. 115 Kuopa Wilkes-Barre, Pa. rengia VAKARIENĘ ir MENINĘ PROGRAMĄ sausio mėnesį 18 d., 1953 m. Lietuvių Svetainėje, 206 Parrish St. Pradžia 5 valandą vakare. Bus gera muzikale programa.

Kviečia rengėjai

Patark ir kaimynui, kad prenumeruotų D I R V A

S-gos pirm. Br. Tvarkūn, 4316 N. Franklin St., Philadelphia 40, Pa.

TAUPO žingsnį

JŪSŲ

PATARNAVIMUI

MAŽIAU KAIP

1 CENTAS

PER VALANDĄ

... Jūsų namų

telefonas

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

SENIAU IR DABAR

K. S. KARIUS

KAS DAROMA DARBININKŲ VARDU

Kova už milijonus unijų tarpe

Mirus CIO pirmininkui Murray'ui tuoj po jo mirus Amerikos Darbo Federacijos pirmininkui Green 1952 metų pabaigoje, pakartota kalbos apie tu dviejų centralinių organizacijų suvienijimą. Ir jeigu tas įvyktų, jos sudarytų milžinišką uniją, kurios jėga, viena turi arti 4,000,000 narių, kita virš 5,000,000 narių. Jų pasekėjų tarpe dabar eina kovos: kai nusibosta darbininkams arba jų skryliaus vadukams arba — ar CIO ar ADF — nubalsuojama pakeisti į kitą, — pasidaro kitos skryriai arba lokali, ir taip tasmomai metas po meto.

Yra dar dirbtuvių, kur įsikūbė unijos vadovybė tebe laiko komunistai, ypač jie įsigalėję elektros padargų unijoje, ir iki šiol niekas nepajėgė ten komunistų atsikratyti.

Iš gražaus darbininkų savipagalbos idealo šalį užniko saivališkas unijų vadų, darbininkų vardu, viešpatavimas, kai unijizmas pasidarė labai pelningu objektu: dalykas eina apie valdymą tūkstančių, dešimčių tūkstančių darbininkų mažesnėse individualinėse dirbtuvėse, ir šimtų tūkstančių didelėse įmonėse, kaip plieno, automobilių ir t.t., kurių darbininkai sumoka dešimtimis milijonų dolerių metuose.

Nustatytų algų didieji unijų "carukai" gauna po \$50,000 metams, su visokiais priedais, su automobiliais. Jie jaučiasi galintys, lyg kokios valstybės prezidentukai ar diktatoriai. Ir jie jau užsimojo diktuoti ne tik savo valdomiems darbininkams, bet ir valstybei, piršdami į kongresą ir net į prezidentus kandidatams, kurie parodo simpatijų jų slapčiai padidintiems reikalavimams. Demokratų kandidatą Stevenson'o atveju nominacijose unijų carukai posėdžiavo savo tarpe ir paskui su demokratais vadais nustatė, kad Stevenson tegali būti nominuotas.

Amerikos Darbo Federacija Washingtono turi savo septynių augštų reikalų vedimui namus, kur yra jos centras ir valdžia. Naujas ADF pirmininkas dabar George Meany. CIO centras buvo Pittsburgh, kur plieno pramonės unijos vadas Murray gyveno. CIO pirmininku išrinktas automobilis pramonės unijos vadas Reuther, kurio buveinė Detroito, centras, be abejo, bus Detroito, o gal ir jie įsisteigs Washingtono. Reuther prisidėjo prie atplėšimo automobilis pramonės darbininkų, nuo komunistų vadovybės 1946 metais, laimėdamas prieš radikala automobilis pramonės vada Thomas. Laimėjęs rinkimus, Reuther vieną namų būvę kėsintas per langą namuose nušauti, ir jis dar neišsilydė persautą ranką, nors išliko gyvas.

Organizuotas grobišavimas darbininkų vardu

Greta rimtesnių unijų vadų, ADF ir CIO ir jų didelių paskirų pramonės padalinių, tu pačių unijų vardu ir jų globoje esančių atskirų darbo šakų vadų tarpe išsivystė skandalingi grobišavimai. Prieš pabaigą 1952 metų viešai pradėta kalbėti rašyti apie New Yorko uosto darbininkų unijų vadų grobišavimą \$350,000,000 sumoje. Kai iškilo šis purvinas skandalas, Amerikos Darbo Federacija, kurios vardu uosto unija veikia, norėjo užreikti, tikindama, kad tai yra nepamatytas užpuoli-

mas darbininkų unijos, ir New Yorko uosto laivų krovėjų ir tarnautojų vadus stengėsi išeisinti ir apginti. Tačiau dalykas taip lengvai nesibaigė, kai New Yorko valstybė paskyrė dalykų ties tyrimais komisiją, kuri dėl unijų veiklos į viršų. Kovai su tos unijos kaltinimais, unijos vadai pasiryžo sukelti milijono dolerių fondą!

Trisdešimt metų atgal, New Yorko uostas aptarnavo 22% visų importo ir eksporto iš Amerikos krovinių. Dabar tu krovinių kiekis nukrito iki 15%, dėl unijų vadų pasibaisėtino lupikavimo. Laivai kiek tik gali naudojami kitais Atlanto uostais.

New Yorko uoste vyksta tokie dalykai, kaip prikrauti brangių prekių sunkvežimį dingimas be žinios, kada unijos viršininkams yra proga pasinaudoti slaptaip parduoti importuotas prekes kitiems. Sandėlių sargai — policininkai neareštuoja atviro plėšikavimo sandėliuose ir slapty prekių išgabentojų. Uosto darbininkų ir unijų tarpininkai yra samdyti tiesiog iš kalėjimų išėję kriminalistai, kurie gabiaji žiūri unijų viršininkų interesus, patys tuo tarpu laivai, be darbo, pinigaudami.

Tyrinėjimų komisija sužinojo, kad pvz., Korėjos karo pradžioje išauktas "patriotinis" streikas uoste, boikotuoti iš Rusijos atvežamas prekes, buvo unijų vadų suplanuotas pasilupikauti iš prekes atvežančių laivų savininkų ir prekių importuotojų. Kas sumokėjo unijos vadams dešimtimis tūkstančių kysių, to laivas buvo iškrautas ir tas importuotojas gavo savo prekes. Pvz. iš Rusijos atvežtus brangių kailiukų importuotojas turėjo sumokėti unijos vadams \$75,000 ir gavo savo \$3,000,000 vertės kailiukus.

Gendami produktų importuotojai nuolat moka unijos vadams tūkstantines sumas, kitaip darbininkai "nepaspėtų" laiku laivus iškrauti, ir importuotojas pakeltų milijoninius nuostolius. Kurios prieplaukos operuoti, jui reikia darbininkų laivo iškrovimui, unijos vadai nustato kiek už tokį darbą jiems turi būti sumokėta. Jeigu atsisako, stailga kitų laivų iškrovėjai sustreikuoja.

Reikia pažymėti, kad tarpe tu unijos grobišavimų vykdytojų darbavosi ir vienas lietuviška pavarde, Albert Acklitis (matomai Akelaitis), policijos rekorduose atžymėtas mušeika ir nusizengėlis. Tokie paskiriamieji unijų darbininkų tvarkytojai žiūrėti, kad darbininkai greitai, nuskirtu laiku atliktų darbą ten kur unijos viršininkas buvo gausiai apmokėta.

New Yorko uoste, abiem pusėm Hudson upės, į grobišavimo skandalus įsivėlė ir eilės miestų viršininkai, kurie taip pat pakliuvo į tardytojų rankas, ir jie vienas po kito aiškina, kaip tas terorizavimas veikia. Įvelta ir tų miestų policija, kurios viršininkai emė kysius už nesikišimą į unijos "vidaus reikalus".

Savitarpinės žudynės

Visoje šalyje eina įvairaus dydžio panašių unijų vadų grobišavimų ir net savitarpinės mirtinos kovos už darbininkų vadovybę, kas savu keliu reiskia gerą pelną, kol jie vadovauja.

Bent kokios nedidelės unijos vadai-raketieriai, turėdami savo globoje iki 100 narių, metuose turi įplaukų iki \$500,000. Ar neapsimoka už tokią sumą kovoti? Unijų didieji carukai praktikuja visoje šalyje tokius dalykus. Pvz., Clevelande, miesto

Aktyvumas ne ta kryptim

Mūsų spaudos apžvalga

Prieš kiek laiko šioje vietoje mes citavome Darbininko aliamuojančias žinias iš Romos. Dabar, atrodo, aiškėja kokia kryptimi kun. Mincevičius vysto savo aktyvumą. Nepriklausomos Lietuvos korespondentas iš Vokietijos apie tai taip rašo:

"Gaila, kad ši destrukcija dar plečiasi. Man tiko patirti iš Romos, kad ten tūlas kun. Mincevičius, kol p. Lozoraitis važinėjo po Vokietiją, lankėsi Italijos ministerijose ir ten save piršęs Lietuvos atstovu. Tai jau liūdni faktai, paroda, kad lietuviai neatlenka nei orientacijos, nei tvarkos — kiekvienas sauvaliauja, kaip jam jo galva neša. Šitie faktai įrodo, kad Vlike ir Vyk domoje Taryboje turi būti nustatyta tvarka ir kad nevalia kas ką susimanęs sauvaliauti". (Nepriklausoma Lietuva, Nr. 52).

Iš tikrųjų, atrodo, būtų žymiai sveikiau Lietuvos reikalui, jei kun. Mincevičius visą savo aktyvumą nukreiptų savo tiesioginio pašaukimo keliu...

AR MUS APSĖDO PIKTAGRYBIS?

"Negerių reikišinių matosi ir masėse. Visur stinga tautinio bei visuomeninio entuziazmo, pasirodo apatijos bei nuovargio reikišinių, o kai kur ir dar daugiau — neatsakingo kaisiojimo baslių į vežimą. Reikišiniai liūdni, bet jie yra mūsų visuomenėje, jo sukrečimui ar moralinio ligotumo vaisius. Kartais net pečiaiis trauktyti tenka — ir gražūs šūliai garsinami, ir patriotizmas deklamuojamas, ir... priešingai daroma. Aišku, tai

centre, prie Richman vyriškų rūbų parduotuvių kasdien vaikšto priešaky ir užpakaly nesini plakatus vyrai. Tie parašai skelbia, jog Richman rūbai nėra unijos darbininkų darbo. Nors Richman rūbųsiuvyklos darbininkai išlaukė unijos nenori, bet tas nežinantiems dalyko daro įspūdį, kad Richman darbininkai streikuoja. Tais užrašais vaikščioja vyrai yra atsiųsti iš New Yorko.

Daugmilijonines įplaukas gaunami iš rūbųsiuvų, galingi tos unijos vadai spiriasi priversti dar laisvas rūbųsiuvyklas priklausti jų vadovybei. Ir tam tikslui leidžia milijonų dolerių.

Ne pigiai atsieina unijų carukams savitarpinė kova už darbininkų valdymą: 1952 metais kovose su tokiais raketieriais kaip jie patys, buvo nužudyta virš 10 unijų vadų. Ir eilės kitų namai buvo susprogdinti tikslu juos nužudyti.

Tuo tarpu tos unijos, kaip ir New Yorko uosto darbininkų unija, yra Amerikos Darbo Federacijos arba CIO nariais, veikia visuomenėje pasitikėjimą turinčių darbininkų organizacijų vardu ir gauna jų užtarimą ir net atvirą pasipriešinimą, jeigu kas nori juos paliesti, garsiai rėkdamai, kad tuom persekiojama darbininkai...

GERIAUSIA DOVANA BETKURIA PROGA — RASOMOJI MAŠINĖLĖ

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, lietuviškais, amerikoniškais ir kitokiais raišdynais, gaunamos išsimokėtinai, o tam tikrais atvejais ir su gera nuolaida. Čia pat gaunami išsimokėtinai ir garsieji ELEC-TROLUX dulkių valytuvai.

V. BARTKUS
712 E. 92 St.,
Cleveland 8, Ohio
Tel.: LI 1-6716

NERIES STIPENDIJŲ FONDAS

Du New Yorko lietuviai prekiabininkai: Dr. Juozas Kazickas ir Dr. Kęstutis Valiūnas, norėdami paremti mokslus einantį lietuvišką tremties jaunimą, įkuria

"Neries" Stipendijų Fondą

Fondui globoti ir tvarkyti paskieiti: Anicetas Simutis, Dr. Vladas Viliamas ir Paulius Jurkus.

Fondo valdyba, susipažinusi su padėtimi ir savo sąskaiton

inešusi Dr. J. Kazicko ir Dr. K. Valiūno stipendijos fondui skirtus pinigus, skiria negrąžinamą 1000 dolerių stipendiją 1953 metams ir skelbia šias sąlygas kandidatui priimti:

1. Stipendija skiriama studijuojantiems, ar studijuojantiems, humanistinius visuomeninius mokslus (ekonomiją, teisę, žurnalistiką, politinius mokslus, sociologiją, istoriją, geografiją, pedagogiką, filosofiją).

2. Į stipendiją gali kandidatuoti ne tik JAV, bet ir kitų kraštų lietuvių tremtiniai studentai, kurie yra ne vyresni kaip 30 metų, baigę gimnaziją arba "High School", duodančią teisę studijuoti augštesiuosius mokslus. Stipendija duodama ir tiems, kurie rašo baigiamuosius magistro ar doktorato moksl-

nius darbus.

3. Šiaurės Amerikos kraštuose (JAV ir Kanadoje) skiriama 1953 m. 1000 dol. stipendija, kituose kraštuose tik pusė arba dviem studentams po 500 dol. vieneriems metams.

4. Norintieji gauti stipendiją, užpildyti anketą, gaunamą iš "Neries" Stipendijų Fondo.

5. Užpildytas anketas įteikti (ar paštu atsiųsti) Fondo Pirmininkui iki vasario 15 d., stipendijų rezultatai pranešami kovo 1 d.

"Neries" Stipendijų Fondo adresas: A. Simutis, Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

A. Simutis,
"Neries" Fondo Pirmininkas
P. Jurkus,
Fondo Sekretorius
Dr. V. Viliamas,
Fondo Išninkas

IŠTIKUS GAIŠRO NELAIMĖI

Kada jūs namai arba rankadai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAIN 1-1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėj

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios

rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvės, išdūmų, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų įvairių fotografijų, dabar CLEVELANDE.

tasai kruvinu prakaitu įgytas turas. Dar trumpiau kalbant — juo toliau, juo labiau pradėjome pasiilgti tarpusavio lietuvišką bendravimą..." (Vidmantas, Mūsų Pastogė, Australija, Nr. 190).

Vyt. Gedrimas

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

SU PAMUŠALU ZIPERINIAI AR PAPRASTAI

\$35 iki \$39.95

Dydžiai

10 iki 18

11,5 iki 24,5

38 iki 44

24.99

Fabrics:

- Pastel Fabrics
- Tree Barks
- Iridescent Wools

Zibolines

- Ribbed Poodle Cloths
- Sharkskins (large sizes)

Styles:

- Velvet Trim Collar and Cuffs
- Boxy Styles
- Set-in Sleeves

Belted Styles

- Raglan Sleeves
- Straight Line Backs
- Sweep Backs

Colors:

- Gold
- Dacia
- Natural
- Grey
- Ice Blue
- Red
- Beige
- Wine
- Black
- Royal
- Brown
- Orchid

Salcio dienos čia bus dar kelias savaites — tai geriau būti apsirengus su nauju žieminiu palto, su ziperio pamušalu, paprastomis ir įmantriomis rūšimis.

Paklausk apie mūsų patogias išsimokėjimo sąlygas. The May Company's Basement Women's Coat Department.

Rūšis B
Su pamušalu
ziperiu
Moterims
14½ iki 24½

Rūšis A
Paprastas
Mergaitėms
10 iki 18

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

PASITARIMAS EKONOMINIAIS REIKALAIS

Sausio mėn. 11 d. Lietuvių salėje Bendruomenės vadovybė sušaukė pasitarimą Clevelando lietuvių ekonominiams reikalais. Pasitarime Izidorius Samas skaitė pranešimą apie galimybes prasimušti į prekybą ir pramonę ir davė žinių apie Clevelando lietuvių verslininkus. Jis stipriai akcentavo mintį, kad lietuviams reikia į savarankiškus verslus veržtis ir visiems atsiminti, kad savas eity pas savą.

Po pranešimo diskutuotas reikalingumas didesnės lietuviams salės, keltas ekonominiams reikalams geresnis susiorganizavimas. Tam susirinkimas priarė ir pavedė Bendruomenės vadovybei klausimą dvesti iki vadovybės sudarymo.

ĄZUOLŲ SUKAKTIES KONCERTAS

Pirmas šiais metais didesnis parengimas buvo suruoštas BALF 55 skyriaus. Tai Ąžuolų trijų metų sukakties koncertas. Programą išplėdė patys Ąžuolai, solistės J. Kristolaitytė ir Aldona Stempuzienė.

Svečių prisirinko pilna lietuvių salė. S. Laniauskas rengėjų vardu pasveikino Ąžuolus ir palinkėjo su daina apvažiuoti visas didesnes lietuvių kolonijas. Koncertas buvo įdomus, bet ne visos dainuotos dainos vėndai pavyko. Ypač gerai pavyko solisčių dainuoti duetas ir Ąžuolų "ąžuoliškos" dainos.

Ąžuolų repertuaras žymiai pagausėjęs, ką reikia pagirti ir paskatinti, kad ir ateity daug dėmesio kreiptų į repertuaro turitinimą.

CLEVELANDO ATEITININKAI IR SKAUTAI

1953 M. SAUSIO 25 D.

LIETUVIŲ SALEJE

stato

Kazio BINKIO veikala

iš Lietuvos mokyklos

gyvenimo

ATŽALYNA

BILETAI PO \$2.00, 1.50 ir 1.00 gaunami DIRVOJE, SPAUDOS KIOSKĖ, pas skt. VL. PETUKAUSKĄ. TEL. RA 1-9936 ir pas brolius PALUBINSKUS HE 1-8423.

Jaunimui, einant į pirmąjį vaidinimą, dienos metu, bilietai pusę kainos,

VAIDINIMŲ PRADŽIA

1:30 val. ir 6:00 val. v.

PO ANTROJO VAIDINIMO ŠOKIAI IR BUFETAS.

Šokiai galioja ir pirmojo vaidinimo bilietai.

PARDUODAMI DU NAMAI

Parduodami du geri namai. Vienam name yra kavinė ir penkių kambarių butas. Namai mediniai, geras rūsys.

Antras namas mūrinis, kieme. Keturi butai po 6 kambarius. Rūsys po visu namu.

Labai geras pirkinyviems arba vienam pirkėjui. Parduoda savininkas.

Kreiptis: 7001 WADE PARK AVE.

VAIDINIMAS ŠEŠTADIENI

Šį šeštadienį, sausio 17 d., Lietuvių salėje jau įvyksta didelį susidomėjimą sukėlęs P. Vaičiūno dramos "Sulaužyta priesaika" vaidinimas. Vaidina VL. Braziulio Dramos Studija, dalyvaujant pačiam jos vadovui pulk. Budrio vaidmeny.

Pradžią 6:30 val. Publika prašoma nesivėluoti, nes vaidinimas bus pradėtas punktualiai ir pavėlavę nebus įleidžiami į salę ligi pertraukos. Vaidinimui pasibaigus bus šokiai, bufetas.

METINIS LIET. BENDRUOMENĖS APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Šaukiamas sausio 18 d. 11:30 val. lietuvių salėje šia darbų tvarka: 1. susirinkimo atidarymas, 2. prezidiumo rinkimas, 3. apylinkės veiklos plano svarstymas ir priėmimas, 4. tautinio solidarumo įnašų nustatymas už 1953 metus, 5. einamieji reikalai, 6. susirinkimo uždarymas. Susirinkime turi teisę dalyvauti visi Clevelando mieste ir jo priemiesčiuose gyvenę lietuviai, sprendžiamą balsą turi 18 m. sukakę.

LIET. BENDRUOMENĖS APYLINKĖS VALDYBA

sausio 10 d. posėdyje aptarė apylinkės veiklos planą, kurį pateiks svarstyti ir priimti apylinkės susirinkimui.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventės proga valdyba, susitarusi su Lietuvių Radijo Klubu vadovybe, organizuos šventės paminėjimo radijo programą.

J. Stempuzis, paskirtas antrojo Bendruomenės atstovu prie Clevelando Internacininio Instituto.

PAKEISTOS ADV. J. SMETONOS PRIEMIMO VALANDOS

Interesantai dabar priimami kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 10 val. ryto iki 1 val. pietų.

PR. SKARDZIUS NAUJAME BUTE

Prof. Pr. Skardzius šiomis dienomis persikėlė į naują butą, žinomo Clevelande senosios kartos veikėjo Juozo Urbaičio namuose. Dabartinis adresas — 1326 Russell Rd. Telef. EN 1-0225.

LIETUVIŲ SALĖS DALININKŲ SUSIRINKIMAS

Lietuvių salės dalininkų (šeimininkų) susirinkimas įvyksta sausio mėn. 23 d. 8 val. vakaro. Kiek girdėti, šių metų susirinkime bus iškeltas ir Lietuvių salės praplėtimo ar didesnės įsigijimo klausimas.

TAUTINIŲ KORP. SAMBORIO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Tautinių Korporacijų Samborio susirinkimas-alutis įvyksta sausio mėn. 18 d. (sekmadienį), 6 val. vakaro Algirdo

ŠI ŠEŠTADIENI

1953 M. SAUSIO 17 D.

VISI RENKAMĖS I LIET. SALĖ

VL. BRAZIULIO Dramos Studija stato

PETRO VAICIŪNO 4 VEIKSMŲ PJESĖ

SULAUŽYTA PRIESAIKA

PO VAIDINIMO — ŠOKIAI IR BUFETAS

Bilietai po \$2.00, 1.50 ir 1.00.

Moksleiviams prie įėjimo nuolaida.

VAIDINIMO PRADŽIA 6:30 VAL. VAK.

Dėmesio: pradžia punktualiai, tad prašoma nesivėluoti.

Bilietų gauti ligi šeštadienio dar galima Dirvoje, Muliolio įstaigoje ir pas platintojus.

Rengia Vilniaus Kr. Lietuvių S-ga, Cleveland skyrius

Nasvyčio bute: 1380 Ansel Rd. Susirinkime St. Lazdinis skaitys paskaitą apie Lietuvos pietryčių problemas. Visi samborio nariai kviečiami dalyvauti.

UŽGAVENIŲ BLYNAI

Užgavėnų Blynų pobūvį vasario 7 d. (šeštadienį), 7 val. vakaro rengia "Lietuvių Tautinių Korporacijų Samboris. Pobūvis įvyks Colonial Gardens salėje — 1960 East 79 St.

TAUTINĖS SAJUNGOS SUSIRINKIMAS — POBŪVIS

Tautinės Sąjungos Clevelando skyrius vasario 14 d. 8 val. vakaro Ansel kavinės patalpose rengia Vasario šešioliktosios paminėjimui iškilmingą susirinkimą — pobūvį. Bus atitinkama paskaita, meninė dalis ir vėliau bendri užkandžiai. Į susirinkimą — pobūvį kviečiami visi Tautinės Sąjungos skyriaus nariai, jų artimieji ir prijauciantieji.

MIRĖ P. CHALKO MOTINA

Prieš tris mėnesius mirė advokato P. Chalko tėvas, gi praėjusį šeštadienį mirė ir motina, kuri jau ilgą laiką sirgo.

PIGIAI PARDUODAMAS NAMAS

Namas 80 gatvė, tarp Superior ir Wade Park Ave. Dviejų šeimų, po 6 kambarius kiekvienas. Namai laisvas. Garažai.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Pirkit pas savuosius

Amžini nerūdijančio plieno virimo puodai gaunami pas Vytautą Pašakarnį, 1219 E. 61 St., Cleveland, Ohio. Tel. EN 1-7770.

Pilnas komplektas \$69.95. Čia pat galima užsisakyti vienintelį pasaulyje dulkių Siurbį — Sanitatorius su patentuotu ne tik dulkes, bet ir bakterijas sulaukančiu maišeliu. Su visais priedais \$94.50 arba po 7.00 dolerius mėnesiui išsimokėtinai.

Nemokamas demonstravimas.

Priimami užsakymai.

galima gauti pas A. Jonaitį, 7417 Myron Ave., telef. HE 2-0458 arba Ramovės visuotinio susirinkimo metu.

Visuotinis narių susirinkimas įvyks sausio 25 d. 11 v. 30 min. Čiurlioniečių patalpose (L. banko namuose). Nariams dalyvavimas būtinas. Norinčius į Sąjungą įstoti kviečiame atsilankyti.

Clevelando Ramovės Valdyba

ATŽALYNAS CLEVELANDO SCENOJE

Clevelando ateitininkai ir skautai, sausio mėn. 25 d. stato K. Binkio Atžalyną. Scenos mėgėjams vadovauja akt. Petras Maželis. Bilietai jau platinami. Plačiau apie vaidinimus žiūrėk šiam puslapyje esančiam skelbime.

NAUJI RĖMĖJAI

Vasario 16 gimnazijai remti, prie "Čiurlionio" ansamblio rėmėjų būrelio, nuo sausio mėn. 1 d. prisidėjo 3 nauji rėmėjai: Čiurlioniečiai — A. Liutkevičiūtė, I. Lakačiauskaitė ir P. Lingaitis.

12 NAUJŲ NAMŲ

Hoover Rd., prie Neff Rd., netoli Our Lady of Perpetual Peace bažnyčios. Gyvenamasis kambarys 12x17, virtuvė 11x22, 2 miegamieji. Molinių plytelių prausykla žemai. 2 kambariai, beveik baigti, antram augšte. Perskirtas rūšys. Akmenis prie kis. Mediniai — \$16.800, plytiniai — \$17.500.

Apžiūrėti kasdien ir sekma-dienį.

Stakich Builders
15813 Waterloo Rd.
KE 1-1935 (5)

PARDUODAMAS NAMAS

7019 Lawnview Ave., parduodamas dviejų šeimų namas. Kiekvienas butas po 6 kambarius. Apatinis butas tuščias. Keturi garažai. Didelis kiemas. Apžiūrėjimui vidaus kreiptis telefonu HE 1-8722. Ten pat parduodamos dvi kamodės.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

vienai lietuviui material. Kreiptis: 7605 Star Ave., EX 1-0417.

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai
Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežiant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvėi ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriamas lietuviškoje krautuvėje

KLAIPĖDOS ATVADAVIMO

30 metų sukaktis šį penktadienį bus paminėta per radiją. Mėnėjimą organizuoja Tremtinių Draugija.

ĄZUOLŲ OKTETAS

sausio 18 d. išvyksta koncertuoti į Detroitą.

SPORTININKŲ VAKARAS

Chicagiškių sportininkų atvykimo proga, vasario 1 d. 6:30 val., lietuvių salėje įvyks sportininkų vakaras, rengiamas LSK Žaibo.

NORWOOD KNYGYNE

Visi pradžios mokyklos vaikai yra kviečiami dalyvauti Vaidų Pasakos Valandėlėje kiekvieną penktadienio popietį, nuo 4:00 iki 4:30 val. Norwood Branch knygyne, 6405 Superior Ave. Išgirsite naujas pasakas, taip pat ir mįžias senesnes.

Motinos su priešmokyklinio amžiaus vaikais yra kviečiamos ateiti į priešmokyklinę Pasakų Valandėlę įvykstančią kiekvie-

no ketvirtadienio po pietų nuo 2:00 iki 2:30 val. Ši valandėlė turi lengvas pasakes, dainavimą ir žaidimus. Kol vaikai yra užimti, motinos gali aplankyti Motinų Klubą susirinkimą.

ISTOK I
VILTIES
DRAUGIJA

BEFORE
YOU BORROW
TO BUY A HOME
GET OUR
LOW RATES AND
HELPFUL TERMS

LINKSMI ATEINANTIEJI METAI

Kada žmogus sveikas ir turi išteklis, jaučias laimingas.

Padėk pats sau ir turėk sąskaitą Lietuvių Banke.

Santaupos, padėtos iki sausio 10 d., nuošimčius gaus nuo sausio mėn. 1 dienos.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp. iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiądieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

712 Superior Ave. HE 1-2198
Cleveland, Ohio

GERIAUSIA
GARANTUOTA
GERUMA YRA
MONCRIEF
SILDYMO IR
ORO VĖSINIMO SISTEMA

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmą mėnesį. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTAH 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby
Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—
6202 SUPERIOR AVE. HENDERSON 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.—Telefonas: ENdicott 1-4486. Redaktorius Balyš GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Tautų laisvės perspektyvos

Mirštancios demokratų administracijos šešėlyje

1952 metų politinį istorijos lapą užverčiant naudinga pasidaryti tuos lapus, paanalizuoti politinį sąrašą žaidimą ir mėginti sudaryti to žaidimo balansą, kuris galėtų parodyti, ar pavergtųjų tautų pastangos išsivaduoti iš despotų jungo yra davusios kokių nors teigiamų vaisių ir ar iš viso pasaulio tautoms negresia visiška vergija.

Kas gi iki šiol buvo daroma pasaulio taikai atstatyti? Kokioje vietoje stovi mūsų tėvynė Lietuva? Kokios jos laisvės perspektyvos?

Prieš antrąjį pasaulinį karą JAV karinė galia, palyginti, buvo menka, tik jos ekonominis pajėgumas bei žaliavų išteklių buvo tokie dideli, jog kiekvienas priešas tai turėjo galvoje ir darė viską, kad neįtrauktų JAV į karinį konfliktą. Šitai gerai žinojo Hitleris ir Japonijos Mikado ir todėl jie varė propagandą, kad Amerika liktų šalia ruošiamo karo. Hitleriui pradėjus pirmą agresijos aktą prieš žydų tautą, JAV ir pasaulio žydija veikė į JAV vyriausybę taip, kad ji nukreiptų visą savo tautos ir krašto potencialą prieš nežmonišką Hitlerio politiką žydų atžvilgiu. Taip vėliau ir įvyko, kai Japonija smogė Pearl Harbure.

Karo metu Didžiosios Britanijos karinė ir ekonominė galybė taip susmuko, jog be JAV eklektikos finansinės paramos būtų susilaukusi visiškos ekonominės suirutės. Amerikai taktininkaujant ir kolonialams tautos politškai subrestant, britų imperija po karo tiek suiro, jog Churchillui bepalokio tik imperijos galybės didybės manija, o pati valstybė tapo antraleidė galybė. Paskutinis karas, išgudęs JAV neaprašytą karinį ir ekonominį pajėgumą, pastatė jas pasaulio tautų priešakyje, kartu uždedant joms atsakingumo pareigas; jos pradėjo diktuoti nugalėtiems kraštams, jos nustatė politines gaires, kontroliavo prekybą bei finansus. Jų pritarimu galėjo kurtis pavergtųjų tautų egzistencijos vyriausybės, komitetai, kurie galėjo veikti tik jų nurodytu direktyvų rėmuose. Šiandien tikrai galima pasakyti, kad pavergtųjų tautų laisvinimo darbas pareina nuo JAV-ų vienokio ar kitokio nusistatymo. Kiek jos prisideda, tiek tas laisvinimo darbas pasistūmėja pirmyn, tiek priartėjame prie pastovios taikos ar užkonservuojama esama vergijos ir baimės būklė ir tolimiesiems laikui.

Analizuojant tautų laisvės siekimus visada atsiduriame Dėdės Samo pastogėje ir todėl esame priversti pažvelgti į JAV užsienio politiką, kuri labai ankštai yra susieta su pavergtųjų tautų vadavimu ir to vadavimo perspektyvomis.

Dėdės Samo pastogėje svarbiausioji užsienio politikos linija buvo užbrėžta prez. D. Roosevelt 1933 m. lapkričio 16 dieną, kada jis pripažino Sovietų Sąjungos vyriausybę teisėta krašto atstovybe. Nors sovietai buvo pasizadėję neorganizuoti Ameri-

ANTANAS MUSTEIKIS

rikoje raudonųjų vienučių ir nevartyti prieš Ameriką nukreiptos propagandos, tačiau iš tikrųjų buvo tik tušti žodžiai, kurie ir dabar Sovietų kartojami iki šlykštumo. Tai sovietinė taktika. Visą žadėk, bet nieko nevykdyk, kas tau nenaudinga.

Komunistinė dirva buvo ruošiamą jau iki jų pripažinimo. O kai aukso vartus prez. Rooseveltas atkėlė, tada visomis keturimis raudonieji spraudėsi į demokratų administraciją, kuri, kaip Detroito dienraštis FREE PRESS išsireiškė, yra jau mirties patale. Nuo 1933 m. iki 1953 metų demokratinėje administracijoje tiek daug priviso raudonųjų piktolių, jog JAV užsienio politika po karo turėjo prokomunistinio ar sovietinio atspalvio, kurią vieni politikai (jų buvo nedaug) laikė logiška politinė išvada, kiti politinėmis klaidomis; prie šių paskutiniųjų priklausė ir Molotovas, laisvųjų tautų okupacijos meistras. Daugelis ir mūsų dabartinę JAV politiką laiko tik klaidinga, bet ne sąmoninga. Prez. Rooseveltas svarbiausias politinis patarėjas Alger Hiss lydėjęs jį į visas konferencijas ir sėdęs dabar kalėjime, buvo tiek įtakingas prosovietinės politinės linijos nstatyme, jog jo nubrėžtoji linija ir dabar egzistuoja. Trumanas ir Achesonas kietai laikėsi Hiss'o pažiūrų į užsienio politiką.

Narpliojant JT amerikiečių tarnautojų lojalumo JAV-bėms paaiškėjo, jog šių dienų JAV užsienio politikos gairės buvusios nustatytos 1946 metais, dalyvaujant Achesonui, J. Byrnes ir svarbiausia, Hissui, kaip sakė pats Achesonas. Tačiau Byrnes tuojuo reagavo į tokį pasakymą ir pareiškė, jog Achesonas galėjo keisti savo politinę liniją, jei tik norėjo ar matė reikalo tai daryti, tačiau kaip mes žinome jos nekeitė pavergtųjų tautų kryptimi bei JAV naudai.

Tokios politinės koncepcijos aspekte ir susilaukėme šių liūdny davinų netik pavergtoms tautoms, bet ir pačiai Amerikai. Štai Didžioji Kinija atiduota komunistams, Berlynas paliktas be priėjimo, nereaguota tinkamai dėl pašautų amerikiečių lektuvų Vengrijoje ir virš Japonijos vandenų, visiškai užčiaupta burna pavergtoms tautoms viešajame pasaulio forume — JT, nereaguota į Sovietų Potsdamo, Jaltos ir Teherano sutarčių ir pasižadėjimų sulaužymą, Achesono lūpoms pasizadėta nieko nedaryti, kas kenktų Sovietų vidaus politinei ir ekonominei struktūrai, atseit, Sovietų politika buvo palaiminta esamose ribose, įskaitant ir visus užimtus kraštus, ir todėl susilaukėme tokių liūdny demokratinės administracijos politinių rezultatų.

Kokią didelę įtaką turėjo raudonieji Washingtono, matome iš tokių faktų, būtent: Achesonas pasiliko ir toliau išdaviko Hiss'o draugu, federalinės grand

jury 4 nariai Rūmų komitetui paliudijo, jog valstybės ir teisingumo štai trūkda kvotos darbą įsiekant raudonųjų JT-se. Visiems gerai žinomas komunistas Gerhard Eisler, kuris aktyviai dirbo Amerikai žalingą darbą ir kuris per užstatą perskokes pabėgo į rytinę komunistinę Vokietiją, buvo gavęs 1933 m. leidimą įvažiuoti į Ameriką, nors FBI labai priešinosi jo įsileidimui į JAV kaip kenksmingo komunisto. Senato komitetas užklausė tuometinį pasekretorių Sumner Welles, kodėl jis davęs Eisler'ui įvažiuavimo vizą? Jis atsakė: "P. Eleonorai Roosevelt'ienei užsipyrusiai reikalaujant", — rašo Detroit Free Press.

Iki šiol dėtos JAV pastangos pavergtoms tautoms vaduoti nedavė jokių apčiuopiamų vaisių, nes jos buvo neefektyvios, nerealios ir be tikrų intencijų. Be tuščių frazių per "Voice of America" nieko konkretaus nėra padaryta, bent oficialiai nežinoma. Tai tiek bendrai dėl visų pavergtųjų tautų vadavimo.

Kas gi atsiektą Lietuvos laisvinimo byloje? Nedaug arba ir nieko, nors "Draugas" ir pasigyrė, darydamas metinę apžvalgą. Jis gruodžio 31 d. rašė: "JAV veikianti Amerikos Lietuvių Taryba šiemet ypač stipriai pajuto turinti daug draugų ir valdžios sferose, ir visuomenėje, ir spaudoje. Alto delegacija matėsi su p. Webb, valstybės pasekretorium ir pačiu prezidentu Trumanu, kurie padarė daug gana nuosirdaus palankumo Lietuvos nepriklausomybės bylai".

Gerai ir tiek. Bet kai žmogus skęsta ar jam kilpa ant kaklo neriamas, nuosirdumas gali turėti neigiamą poveikį, jei jam neteikiama konkreti parama jo gyvybei išgelbėti. Tokiu laimėjimu gali džiaugtis tik laisvės gyvenęs žmogus, bet ne pavergtose tėvynėje.

Gal manote, kad dar neatejo laikas kalbėti apie efektyvę pagalbą pavergtoms tautoms? Juk jau 7 metai, kai karas pasibaigė. Sovietų kėsiai buvo gerai žinomi jau nuo Roosevelt 1940 m. o ypač jie išryškėjo karo metu. Sveikai galvojančiam seniai buvo aišku, kur Maskva eina. Demokratų administracija negali pasiteisinti neveikimu ar priešingu veiksmu, jei ji pasiėmė pasaulio politinį vairą. Sakysime dideliu laimėjimu laikoma pranešimų lietuvių kalba per Amerikos Balso? Istorija pasakys, ar šie ankstyvūs ir nereikšmingi pranešimai buvo naudingi ar jie žalingi ten, už spygliuotų vielų, kenčiantiems.

JAV generalinio štabo virš. gen. O. Bradley pernai buvo pasakęs, jog priešui smogti reikia parinkti tinkamą vietą, laiką ir priemones, atseit, jei kas bus daroma nelaiku, gali pakenkti. Prisiminkime perankstyvą Varšuvos suklimą. Panašiai gali būti ir su Amerikos Balso pranešimais. Pagaliau, jei pripažinsime A. B. naudingumą, tai tik ne tokių pranešimų, kaip kariniai lietuviškai girdime — Lenkijos pasiuntinys važiuodamas

automobiliu prisitrenkė, arba mūsų linkėjimai tautiečiams už geležinės uždangos — linksmų švenčių ir laimingų naujųjų metų. Tokie pranešimai mūsų partizanui ar ūkininkui kolchoze vargu atneš paguodos, greičiau nusivilimo. Jei daugiau nieko nepadaryta Amerikoje dėl Lietuvos, tai metinis balansas yra neigiamas.

Ir be reikalo "Draugas" ramina, jog "...Maskvos pastangos 1952 m. tikrai buvo tuščios". Priešingai per tuos metus tūkstančiai išduoti tėvynėje ir kitur savo "priešų". Korėjos karas eina palankia jiems prasme. Satelitiniuose kraštuose sekmingai naikina inteligentiją, karinį patenciolą papildo. Ameriką priėjo Korėjoje, amerikiečius žudo, Kiniją labiau įjunkytą į savo vergijos vežimą. Tai Sovietų triumfas.

LAISVĖS PERSPEKTYVOS

Pavergtųjų tautų laisvinimo problemos sprendimas atitenka naujai JAV vyriausybei, nes ji paveldi visus iš karo išplaukiančius įsipareigojimus, kurių demokratų administracija nevykdė. Iki šiol būsimoji respublikonų vyriausybė dar nėra oficialiai nubrėžusi savo užsienio politikos linijos ir todėl sunkiau išskeltą problemą nagrinėti. Pirmoje eilėje jiems reikės, kaip sako sen. Taftas, apsisvalyti nuo raudonojo elemento, kuris ignoravo pavergtųjų tautų pastangas arba jas padarė neveiksmingomis ir nekenksmingomis Sovietų despotui. Tai pirmas žingsnis. Toliau naujoji vyriausybė, sako Eisenhoweris, mėgins išsiveržti iš defenzyvinės pozicijos į ofenzyvinę šaltajame kare. Prez. Eisenhoweris išsireiškė, jog amerikiečiai nenu-rimsi tol, kol pavergtos Sovietų tautos bus išlaisvintos. Jei šis jo pareiškimas neliks tuščia fraze, bet bus sukonkretintas praktiškai kovoje dėl tautų laisvės, reikia tikėtis teigiamų vaisių.

Sen. Taftas kova su komunizmu yra nužymėjęs spaudoje. Jis pasisako, jog reikią vesti pasaulinio masto propagandą, aiškinant, jog laisvė yra svarbiausias žmonijos garbui laidas. Amerikos Balso turėsiąs būti išskirtas iš valstybės d-tos žinios. Toliau, reikią išplesti infiltraciją už geležinės uždangos kaip tai daro Sovietai. Jis nenumato reikalo išaukti pasaulinį karą kovoje su komunizmu. Esą, pirmiausia reikia išugdyti žmonių galvose laisvės didelį troškimą, ir tuo būdu komunizmas bus nugalėtas laisvės filosofija. Churchillis atgavinas minti, jog reikia panaudoti augstai lėkiančius sprausminius lėktuvus ir jais gabenti už geležinės uždangos duonos kepalus, įvyniotus į šviesius aptraukalus, kurie pasakytų tiems žmonėms, jog galėtų būti numestos ir bombos, bet dabar siunčiamas tik geros valios pranešimas, nusakąs Vakarių viltį, jog komunizmo pavergti žmonės galį būti vėl laisvi.

U. S. News & World Report vedamajame nusako sąlygas, kuriomis JAV turėtų pradėti kalbą su Stalinu dėl taikos. Pirmiausia reikalaujama, tokia sąlyga iš Sovietų: Sovietų Rusija turinti atitraukti visus savo cėvilius ir kariškus pareigūnus bei kariuomenę iš šiaurinės Korėjos, Indo-Kinijos, Lenkijos, Austrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Čekoslovakijos, Vengrijos ir Rytų Vokietijos. (Nieko nepasakytą apie Pabaltijį). Tik po to, esą, galima būtų pradėti derybas su Sovietais. Jei Sovietai atsisakytų tai padaryti, turėtų būti užkrauta visiška atsakomybė Sovietams dėl įvykių satelitiniuose kraštuose ir parodyti rusų tautai, jog tik jų vyriausybė yra linkusi sunaikinti nekaltus žmones tiek Rusijoje, tiek už jos ribų. Tam darbai

JAV Kongrese atstovės moterys. Jų yra 12, bet atvaizde matome tik 11. Žiūrint iš kairės: Rep. Vera Buchman (D), Pennsylvania; Rep. Leonor Sullivan (D), Missouri; Senator Margaret Chase Smith (R), Maine; Rep. Marguerite S. Church (R), Illinois; Rep. Gracie Pfof (D), Idaho; Rep. Katharine St. George (R), New York. Stovi: Rep. Edith Nourse Rogers (R), Massachusetts; Rep. Frances Bolton (R), Ohio; Rep. Ruth Thompson (R), Michigan; Rep. Cecil Harden (R), Indiana; Rep. Elizabeth Kee (D), West Virginia. Rep. Edna F. Kelly (D), Brooklyn, N. Y. nuotraukoj nėra.

Neprasminga sausio pirmoji

Naujųjų metų pradžios keitimai amžių būvyje

Philadelphiaus planetariumo direktorius dr. I. M. Levitt'as surinko nemaža duomenų apie naujų metų pradžios kaitaliojimą istorijos būvyje. Jis sako, jog tūkstančiai žmonių kadaise naujų metų pradžią laikė kovo 21 d., kai daugelis kitų tą datą pasirinkdavo tarp birželio 21 d. ir gruodžio 25 d.

Anų senų laikų egiptiečiai, finikiečiai ir persai savo naujus metus pradėdavo rugsejo mėn. 22 d., kada prasidėdavo ruduo ir kada ūkininkai surinkavo sauravos derlių, užbaigdavo sunkius darbus ir prasidėdavo poilsavimas bei laukimas naujos sėjos.

Senovės graikai iki 5 amžiaus prieš Kristų, naujus metus švėgdavo gruodžio 21 d. Graikams ši diena buvo natūrali, nes saulė būna žemiausia dangulyje. Po to jau saulė kyla ir kyla, kol ateina pavasaris ir atgimsta gyvoji gamta.

Peryklo laikais naujųjų metų pradžia buvo nukelta į birželio 21 d., kada saulė būna augščiausioje padėtyje.

Romos imperijos metu, naujieji metai būdavo pradėdami kovo 21 d., susijusia su pavasario pradžia. Šis mėnuo metų eigoje buvo laikomas pirmuoju mėnesiu. Vėliau, nors tikroji data nežinoma, metų pradžia buvo nukelta į gruodžio 15 d.

Kai Julius Cezaris reformavo kalendorių taktininkaujant Aleksandrijos graikų astronomui Sosigenes, jis gi metų pradžią nustatė į sausio 1 dieną. Tai buvo sovotiškas pasirinkimas, nes tada romėnai sausio mėnesį laikė vienuoliktoju.

Žydai iki pat šių dienų švenčia dvejis naujuosius metus. Vieni, vad. pilietiniai metai, gali būti bet kurią dieną tarp rugsėjo 6 d. ir spalio 5 d., pareinamai nuo mėnulio fazių pasikei-

timo. Antruosius — bažnytinis naujus metus jie švenčia mėnulio pilnatyje, artimiausioje kovo 21 d. Šie antrieji metai jau yra susieti su pavasariu bei gamtos atbudimu.

Viduramžyje krikščioniškieji kraštai naujus metus švėgdavo kovo 21 d. Ir tai tęsėsi iki Popiežiaus Grigaliaus (1582 m.), kuris reformavo kalendorių. Nuo šio meto buvo nustatyti metų laikai ir naujųjų metų pradžia sausio 1 dieną.

Didžioji Britanija anais laikais naujus metus pradėdavo gruodžio 25 d., susijusia su žiemos pradžia, ir tai tęsėsi iki Wilimo Užkariautojo karūnacijos, kuri įvyko sausio 1 d. ir nuo tos dienos metų pradžia buvo laikoma sausio 1 d. Vėliau britai priartėjo su naujais metais prie krikščionių švenčiamų naujųjų metų datos.

metų, t. y., kovo 25 d. Po Grigaliaus kalendoriaus reformos britai įsivedė naujuosius metus nuo sausio 1 d. tik po maždaug 200 metų, t. y., 1753 m.

Kaip matome, dabartiniai naujieji metai nėra susieti su jokiais metų laikotarpiais nei su dangaus kūnų pasikeitimu-judėjimu, bet tik dėl laiko skaičiavimo patogumo. Daugelio kraštų tiek valdinės tiek privačios įstaigos finansinius metus baigia ar balandıjo ar liepos pirmajai, visai nesilaikydamos naujųjų metų datos.

PRAŠO ATSILIEPTI

Algį Kapturauską
Vl. Bacevičiui
1417 East 65 St.
Cleveland 3, Ohio

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaktorius — leidėjas Dr. Jonas Balyš

Dvi dalys kartu įrištos: Dvasios ir Žmonės, 166 sakmės, 126 psl.; Liaudies Magija ir Medicina, 94 psl.

Knyga didelio formato, spalvotas viršelis, pieštas dail. V. K. Jonyno.

Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje.

Suėjo 500 metų nuo spaudos išradimo. Matome tą garsiąją Gutenbergo spaudos mašiną ir atspausdintą šventąjį raštą. Amerikoje, sukakties proga, sausio 11-17 yra paskelbta spaudos savaitė.